

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2000, 50, 317

Rahvastikuregistri seadus

Vastu võetud 31.05.2000

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 20. juuni 2000. a otsusega nr 824

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab rahvastikuregistri andmete koosseisu ja rahvastikuregistri kasutuselevõtmise, pidamise, andmete töötlemise, andmetele juurdepääsu, elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise ja rahvastikuregistri pidamise üle järelevalve teostamise korra.

§ 2. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärgiks on tagada Eesti kodaniku ja Eestis elamisloa saanud välismaalase peamiste isikuandmete kogumine ühte andmekogusse riigile ja kohalikule omavalitsusele seadusega sätestatud ülesannete täitmiseks isiku õiguste, vabaduste ja kohustuste realiseerimisel ning Eesti rahvastiku arvestuse pidamine.

§ 3. Rahvastikuregistri ametlik nimi ja andmekogu liik

- (1) Rahvastikuregistri ametlik nimi on Eesti rahvastikuregister (edaspidi *rahvastikuregister*).
- (2) Rahvastikuregister on riigi põhiregister.

§ 4. Rahvastikuregistri objekt

Rahvastikuregistri objektiks on Eesti kodanik ja Eestis elamisloa saanud välismaalane.

§ 5. Rahvastikuregistri pidamise üldpõhimõtted

- (1) Rahvastikuregistrit peetakse kooskõlas andmekogude seaduse (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155), isikuandmete kaitse seaduse (RT I 1996, 48, 944; 1998, 59, 941; 111, 1833) ja käesoleva seadusega sätestatud korras.
- (2) Rahvastikuregistri pidamisel tagatakse:
 - 1) isiku eraelu kaitse;
 - 2) rahvastikuregistri objektide arvestus riigi haldusterritoriaalse korralduse alusel;
 - 3) riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning füüsiliste ja juriidiliste isikute juurdepääs rahvastikuregistri andmetele neile seadusega või seaduse alusel antud avalik-õigusliku ülesande (edaspidi *avalik ülesanne*) täitmiseks;
 - 4) juriidiliste ja füüsiliste isikute juurdepääs rahvastikuregistri andmetele nende õigustatud huvi korral.

§ 6. Rahvastikuregistrisse kantud andmete tähendus

- (1) Rahvastikuregistrisse kantud andmetel on informatiivne ja statistiline tähendus.
- (2) Seadusega ettenähtud juhtudel on rahvastikuregistrisse kantud andmetel õiguslik tähendus.
- (3) Kui avaliku ülesande täitmisel kasutatakse rahvastikuregistri objekti andmeid, lähtutakse rahvastikuregistrisse kantud andmetest.
- (4) Rahvastikuregistrisse kantud andmed on riigi ja kohaliku omavalitsuse nende andmekogude aluseks, milles sisalduvad rahvastikuregistri objekti andmed.

§ 7. Rahvastikuregistri omanik

Rahvastikuregistri omanik on riik.

§ 8. Rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise viis

- (1) Rahvastikuregistrit peetakse elektroonilise andmekoguna.
- (2) Rahvastikuregistri andmete töötlemisel kasutatakse automatiseeritud andmetöötlust.
- (3) Rahvastikuregistri andmeid võib töödelda siduspöördumise teel käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
- (4) Siduspöördumine käesoleva seaduse mõistes on registriandmete automatiseeritud töötlemine andmesidevõrgu kaudu.

§ 9. Rahvastikuregistri ülesehitus

- (1) Rahvastikuregistrit peetakse ühtse ühetasandilise andmekoguna.
- (2) Rahvastikuregistri andmete koosseis on üles ehitatud riigi haldusterritoriaalse korralduse ja rahvastikuregistri andmete liikide alusel.

2. peatükk

RÄHVASTIKUREGISTRI VASTUTAV JA VOLITATUD TÖÖTLEJA

§ 10. Rahvastikuregistri vastutav töötleja

Rahvastikuregistri vastutava töötleja õiguste teostaja (edaspidi *vastutav töötleja*) on Siseministerium.

§ 11. Vastutava töötleja õigused ja kohustused

(1) Vastutav töötleja peab tagama rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise vastavuses seadusega ja seaduse alusel vastuvõetud õigusaktidega.

(2) Vastutav töötleja:

- 1) korraldab rahvastikuregistri pidamiseks vajalike projekteerimis- ja arendustööde läbiviimise;
- 2) võtab aktiga vastu käesoleva lõike punktis 1 nimetatud tööd;
- 3) koordineerib rahvastikuregistri pidamist;
- 4) korraldab rahvastikuregistri andmete kaitset;
- 5) kehtestab rahvastikuregistri pidamise korra või sõlmib rahvastikuregistri volitatud töötlejaga rahvastikuregistri pidamise lepingu;
- 6) sõlmib või volitab volitatud töötlejat sõlmima andmete töötlemise lepinguid;
- 7) teostab järelevalvet rahvastikuregistri pidamise üle;
- 8) lahendab andmete esitajate (edaspidi *andmeandjad*), andmesaajate ja volitatud töötleja vahelisi rahvastikuregistri pidamisega seotud vaidlusi;
- 9) lahendab rahvastikuregistri pidamisega seotud kaebusi;
- 10) kogub ja analüüsib andmeandjate ja andmesaajate ning volitatud töötleja rahvastikuregistri pidamist käsitlevaid ettepanekuid;
- 11) valmistab ette rahvastikuregistri aastaearve projekti;
- 12) kinnitab eelarve ning kontrollib selle täitmist;
- 13) korraldab rahvastikuregistri pidamiseks vajalike õigusaktide eelnõude väljatöötamist;
- 14) täidab teisi ülesandeid, mis käesoleva seadusega on tema pädevusse antud.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud õigustele ja kohustustele laienevad vastutavale töötlejale isikuandmete kaitse seaduses ja andmekogude seaduses ettenähtud õigused ja kohustused, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Siseminister määrab oma käskkirjaga vastutava ametniku või ministeeriumi struktuuriüksuse vastutava töötleja kohustuste täitmise korraldamiseks.

§ 12. Rahvastikuregistri volitatud töötleja määramine

(1) Rahvastikuregistri volitatud töötlejaks (edaspidi *volitatud töötleja*) määrab siseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus oma korraldusega käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele vastava riigiasutuse või eraõigusliku juriidilise isiku, kelle kõik aktsiad või osad kuuluvad riigile.

(2) Volitatud töötleja määramisel kuulab Vabariigi Valitsus ära riigi infosüsteemide alaseid töid koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspektsiooni arvamuse.

(3) Volitatud töötleja peab:

- 1) omama või tal peab olema võimalus kasutada rahvastikuregistri pidamiseks vajalikku infotehnoloogilist riistvara;
- 2) omama automatiseeritud andmetöötlusega andmekogude pidamise kogemusi;

- 3) olema võimeline läbi viima rahvastikuregistri andmete töötlemiseks vajalikku väljaõpet;
- 4) omama rahvastikuregistri andmete kaitse korraldamiseks vajalikke teadmisi ning võimalusi;
- 5) omama võimalust kasutada töötajaid, kes tunnevad isikuandmete kaitse ja andmekogude alaseid õigusakte ning kõrgtasemel infotehnoloogiat.

(4) Eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötlejal ei või olla maksuvõlgnevusi ja muid varalisi kohustusi, mis takistaksid rahvastikuregistri pidamist.

(5) Vastutav töötleja kontrollib enne Vabariigi Valitsusele ettepaneku esitamist koos infosüsteemidealaseid töid koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspektsiooniga volitatud töötleja kandidaadi vastavust nõuetele.

(6) Vastutav töötleja võib täpsustada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimusi, teatades täpsustatud tingimustest volitatud töötleja kandidaadile üks kuu enne tema nõuetele vastavuse kontrollimist.

§ 13. Volitatud töötleja õigused ja kohustused

(1) Volitatud töötleja on kohustatud pidama rahvastikuregistrit vastavuses seadusega ja seaduse alusel antud õigusaktidega, rahvastikuregistri pidamise korra või rahvastikuregistri pidamise lepinguga ning vastutava töötleja poolt tema pädevuse piires antud korraldustega.

(2) Volitatud töötleja:

- 1) töötleb rahvastikuregistri andmeid käesolevas seaduses, rahvastikuregistri pidamise korras või vastutava töötlejaga sõlmitud rahvastikuregistri pidamise lepingus ettenähtud juhtudel, ulatuses ja korras;
- 2) tagab rahvastikuregistrisse kantud andmete säilimise;
- 3) annab vastutavale töötlejale aru tehtud töödest rahvastikuregistri pidamise korras või lepingus kehtestatud korras ja tähtaegadel;
- 4) sõlmib vastutava töötleja volitusel lepinguid rahvastikuregistri andmete töötlemiseks;
- 5) annab juhiseid ja selgitusi andmeandjatele ja andmesaajatele andmete töötlemise ning andmete üleandmise tehnilistes küsimustes ja juhendab neid meetoodiliselt;
- 6) esitab andmeandjatele järelepärimisi;
- 7) tagab rahvastikuregistri andmete kaitsega seotud teabe saladuse hoidmise ka pärast volitatud töötleja volituste lõppemist;
- 8) korraldab rahvastikuregistri andmete töötlejatele, andmeandjatele ja andmesaajatele vajalikku väljaõpet;
- 9) teatab vastutavale töötlejale andmeandjate poolt andmete tähtaegselt esitamata jätmise või mittenouetekohase esitamise juhtumitest;
- 10) täidab teisi ülesandeid, mis käesoleva seadusega on antud tema pädevusse.

(3) Kui volitatud töötleja leiab, et vastutava töötleja korraldus on vastuolus seadusega, jätab ta selle täitmata ja teatab sellest viivitamatult kirjalikult vastutavale töötlejale ja Andmekaitse Inspektsioonile. Kui vastutav töötleja kordab oma korraldust kirjalikult, on volitatud töötleja kohustatud selle täitma, teatades sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

(4) Volitatud töötlejal on õigus nõuda vastutavalt töötlejalt kirjalikke korraldusi.

(5) Volitatud töötlejale laienevad lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 sätestatud õigustele ja kohustustele andmekogude seaduses ja isikuandmete kaitse seaduses ettenähtud õigused ja kohustused, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

3. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI PIDAMISE TINGIMUSED

§ 14. Rahvastikuregistri pidamise korra kehtestamine ja lepingu sõlmimine

(1) Rahvastikuregistri pidamiseks kehtestab siseminister riigiasutusest volitatud töötleja puhul rahvastikuregistri pidamise korra või sõlmib eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötlejaga rahvastikuregistri pidamiseks halduslepingu (edaspidi *leping*).

(2) Leping kooskõlastatakse enne sõlmimist Andmekaitse Inspektsiooniga.

(3) Leping sõlmitakse kirjalikult viieks aastaks. Lepingu tähtaeg pikeneb järgmiseks viieks aastaks, kui vastutav töötleja või eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötleja ei teata kirjalikult lepingu lõpetamisest vähemalt üks aasta enne lepingu tähtaja lõppemist.

(4) Kui vastutav töötleja või eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötleja on teatanud lepingu lõpetamisest, määratakse uus volitatud töötleja ning uus leping sõlmitakse vähemalt kuus kuud enne kehtiva lepingu tähtaja lõppemist, lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral vähemalt kolm kuud enne lepingu lõpetamist.

§ 15. Rahvastikuregistri pidamise kord ja lepingu tingimused

(1) Rahvastikuregistri pidamise korras või lepingus sätestatakse:

- 1) rahvastikuregistri pidamise nõuded ja meetodid;
- 2) andmete töötlemise maht, ulatus, tähtajad ja tingimused;
- 3) andmete kaitse kord ja nõuded;
- 4) rahvastikuregistri pidamise ja arendustööde finantseerimise kord ja tähtajad;
- 5) volitatud töötleja poolt registri pidamisel tehtud tööde kohta aruannete esitamise kord ja tähtajad;
- 6) andmete töötlemise tellimise tingimused ja kord;
- 7) rahvastikuregistri pidamiseks ja andmete töötlemiseks vajalike projekteerimistööde, kasutuselevõtmist tagavate tööde ning arendustööde tegemise kord;
- 8) rahvastikuregistri pidamise uuele volitatud töötlejale üleandmise kord ja muud kasutuselevõetavad abinõud rahvastikuregistri pidamise järjepidevuse tagamiseks.

(2) Lepingus võib täiendavalt sätestada:

- 1) volitatud töötleja poolt selliste kohustuste võtmise piirangud, mis võiksid kahjustada käesolevas seaduses ja lepingus ettenähtud volitatud töötleja kohustuste täitmist;
- 2) vastutava töötleja poolt algatatud lepingu lõpetamisest tulenevate volitatud töötleja rahvastikuregistri pidamisega seotud kulude katmise tingimused, ulatus ja kord.

(3) Lepingus võib lepingupoolte kokkuleppel ette näha täiendavaid tingimusi. Lepingutingimusi võib muuta poolte kokkuleppel.

(4) Lepinguga ei või laiendada ega kitsendada vastutavale töötlejale ja volitatud töötlejale seadusega antud õigusi ja kohustusi rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel.

§ 16. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamise alused

(1) Lepingu lõpetamise aluseks vastutava töötleja algatusel on:

- 1) isikuandmete kaitse seaduse, andmekogude seaduse või käesoleva seaduse korduv rikkumine või ühekordne rikkumine, mis seisnes volitatud töötleja poolt andmete kaitse nõuete eiramises või millega põhjustati andmete sattumine isikute kätte, kellel pole õigust neid andmeid omada, või millega võimaldati seadusest või selle alusel antud õigusaktist mittetulenevatandmete riskkasutust;
- 2) volitatud töötleja töötajate poolt toimepandud arvuti- või andmetöötlusalased õiguserikkumised;
- 3) lepingusätete täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine pärast vastutava töötleja ettekirjutust;
- 4) andmete kaitse või andmete töötlemise kvaliteedi parandamise eesmärgil vastutava töötleja poolt tehtud lepingu muutmise ettepanekuga mittenõustumine;
- 5) volitatud töötleja poolt võetud rahalised kohustused, mis seavad ohtu rahvastikuregistri pidamise;
- 6) Andmekaitse Inspektsiooni põhjendatud ettepanek lepingu lõpetamiseks volitatud töötleja poolt andmete kaitse nõuete täitmata jätmise või mittekohase täitmise korral, millega ohustatakse rahvastikuregistri andmete aktuaalsust või võimaldatakse andmete sattumine isikute kätte, kellel pole õigust andmeid omada.

(2) Lepingu lõpetamise aluseks volitatud töötleja poolt on:

- 1) lepingus ettenähtud mahuga võrreldes andmete töötlemise mahu ulatuslik suurenemine, millega ei kaasne täiendav finantseerimine;
- 2) vastutava töötleja poolt rahvastikuregistri projekteerimiseks ja kasutuselevõtmiseks vajalike tööde ja arendustööde läbiviimise ning vastuvõtmise korraldamata jätmine või tähtaegadest mittekinnipidamine;
- 3) rahvastikuregistri pidamise lepinguga ettenähtud finantseerimise lõpetamine või finantseerimise tähtaegadest korduv mittekinnipidamine;
- 4) otsus mitte pikendada lepingut järgmiseks tähtajaks.

(3) Lepingut võib lõpetada ennetähtaegselt ja ühepoolset käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3, 5 ja 6 ning lõike 2 punktides 2 ja 3 ettenähtud alustel. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3, 5 ja 6 sätestatud alustel lepingu lõpetamisel volitatud töötlejale lepingujärgseid kulutusi ei hüvitata.

§ 17. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamisest teatamine

Lepingu lõpetamisest teatab lepingu lõpetamise algataja kirjalikult teisele lepingupooltele hiljemalt üks aasta enne lepingu tähtaja lõppemist, ennetähtaegselt lõpetamisest hiljemalt kuus kuud enne lepingu lõpetamist, viidates käesoleva seaduse § 16 lõikes 1 või 2 sätestatud alusele.

§ 18. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamise vormistamine

(1) Lepingu lõpetamine vormistatakse aktiga, milles sätestatakse:

- 1) rahvastikuregistri pidamise uuele volitatud töötlejale üleandmise kord ja tähtajad;
- 2) lepingupoolte lepingu lõpetamise järgsed õigused ja kohustused.

(2) Aktile kirjutavad alla vastutava ja volitatud töötleja volitatud esindajad.

§ 19. Andmete töötlemise leping

(1) Vastutav töötleja ja tema igakordsel volitusel volitatud töötleja võib sõlmida rahvastikuregistri andmete töötlemise lepinguid andmeandjate ja andmesaajatega andmete töötlemiseks piiratud ulatuses. Vastutava töötleja taotlusel sõlmitakse kolmepoolne leping vastutava töötleja, volitatud töötleja ja andmeandja või andmesaaja vahel.

(2) Erandina võib volitatud töötleja andmekaitse järelevalveasutuse loal ja siseministri igakordsel volitusel sõlmida andmete töötlemise lepinguid üksikute andmete töötlemise operatsioonide ulatuses juriidiliste isikutega või andmeandjateks või andmesaajateks mitteolevate asutustega, kes vastavad volitatud töötlejale käesoleva seaduse § 12 lõike 3 punktides 1, 2, 4 ja 5 sätestatud nõuetele.

(3) Andmete töötlemise lepingus sätestatakse:

- 1) milliseid rahvastikuregistri andmeid töödeldakse;
- 2) milliseid andmete töötlemise operatsioone teostatakse, millises ulatuses ja mis tähtaegadel;
- 3) andmete töötlemise ulatus, kord ja meetodid, kaasa arvatud rahvastikuregistri andmete töötlemise õigus siduspõrdumise teel;
- 4) andmetele juurdepääsu ulatus;
- 5) juurdepääsu võimaldamisel saadud andmete kasutamise eesmärk (kaasa arvatud teise andmekogusse kandmise õigus);
- 6) tehniliste juhiste andmise ja aruandluse kord;
- 7) töödeldavate andmete kaitse üldised tehnilised ja organisatsioonilised abinõud ja andmete kaitse abinõude rakendamise kord;
- 8) andmete töötlemise finantseerimise kord;
- 9) lepingu kehtivuse aeg ja lepingu lõpetamise tingimused.

(4) Andmete töötlemise lepingu alusel rahvastikuregistri andmeid töötlevale isikule või asutusele (edaspidi *lepinguline töötleja*) laienevad andmete töötlemise ja andmete kaitse nõuete täitmisel tema pädevuse piires kõik andmekogude seaduses, isikuandmete kaitse seaduses ja käesolevas seaduses volitatud töötlejale ettenähtud kohustused ning vastutus, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Andmeandjaga sõlmitakse tähtajatu andmete töötlemise leping. Lepingu lõpetamisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 16 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustega analoogilisi aluseid, teatades lepingu lõpetamisest teisele poolele vähemalt kaks nädalat enne lepingu lõpetamist.

(6) Andmeandjaga andmete töötlemise lepingu lõpetamisel on vastutaval töötlejal õigus anda andmeandjale korraldusi andmete töötlemise järjepidevuse kindlustamiseks.

4. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI ANDMETE KOOSSEIS

§ 20. Rahvastikuregistri andmete liigid

Rahvastikuregistri andmete liigid on:

- 1) rahvastikuregistri objekti isikuandmed ja isikuandmetega seotud andmed, mis on viidud viimasesse faktiliselt dokumenteeritud õigesse seisusse (edaspidi *aktuaalsed andmed*);
- 2) rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed;
- 3) rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavad andmed;
- 4) rahvastikuregistri arhiivis säilitatavad andmed.

§ 21. Rahvastikuregistrisse kantavad isikuandmed

(1) Rahvastikuregistrisse kantavad isikuandmed on:

- 1) perekonnanimi või perekonnanimed;
- 2) eesnimi või eesnimed;
- 3) sugu;
- 4) sünniaeg;
- 5) sünnikoha andmed (sünnihetkel kehtinud haldusterritoriaalse jaotuse alusel);
- 6) isikukood;
- 7) kodakondsuse andmed;
- 8) välismaalase elamis- ja tööloa olemasolu ja tähtaeg;
- 9) elukoha andmed;
- 10) perekonnaseisu andmed (abielus, lesk, lahutatud);
- 11) andmed vanema õiguste kohta (kelle suhtes on ära võetud, kelle suhtes on taastatud);
- 12) eestkoste andmed (eestkoste alguse ja lõppemise aeg ning eestkostja);
- 13) teovõime piiramise andmed (piiratud teovõimega, teovõimetu);
- 14) isiku surma, surnuks tunnistamise andmed (surma aeg ja koht või mis ajast on isik surnuks tunnistatud);
- 15) isiku teadmata kadunuks tunnistamise andmed (mis ajast isik on tunnistatud teadmata kadunuks);
- 16) isiku ema, isa, abikaasa ja lapse rahvastikuregistrisse kantud isikukoodid või käesoleva lõike punktides 1–5 ja 7–9 sätestatud andmed nende kohta;

17) andmed kaitseväekohustuse kohta (kaitseväeteenistuse kohustuslane, tegevteenistuses, reservi arvatud, kaitseväekohustusest vabastatud);

18) statistilisel eesmärgil kogutavad ja isiku vabal tahtel antud andmed rahvuse, emakeele, hariduse ja tegevusala kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 7 nimetatud kodakondsuse andmed on:

- 1) Eesti või välisriigi kodakondsus;
- 2) kodakondsuse puudumine;
- 3) määratlemata kodakondsus;
- 4) Eesti kodakondsuse korral kodakondsuse omandamise, taastamise ja kaotamise aeg;
- 5) isiku eelmised kodakondsused.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 9 nimetatud elukoha andmed on:

- 1) elukoha aadressiandmed;
- 2) elukoha aadressiandmete rahvastikuregistrisse kandmise aeg;
- 3) rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete muutumise aeg;
- 4) sideaadress, juhul kui isik elab pikemat aega või aeg-ajalt mõnes muus kohas või kui tema elukohana on märgitud üksnes linn, vald, linnaosa või osavald (isiku vabal tahtel tema avalduse alusel);
- 5) välisriigis elava või välisriigist saabunud elamisluba omava rahvastikuregistri objektiks oleva isiku puhul riigi nimi, haldusüksus ja elukoha aadress (aadressiandmete olemasolu korral) või sideaadress;
- 6) välisriigis püsivalt elava hääleõigusliku Eesti kodaniku puhul tema või tema vanemate (vanavanemate) viimane püsiv elukoht Eestis, kehtiva haldusterritoriaalse korralduse alusel valla või linna ja Tallinnas linnaosa täpsusega (isiku avalduse alusel).

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud elukoha aadressiandmed on:

- 1) maakonna nimi;
- 2) valla või linna nimi;
- 3) linnaosa või osavalla nimi;
- 4) asustusüksuse nimi (küla, alevik, alev, vallasisene linn, asum);
- 5) aadressikoha nimi (tänav, tee, väljak, talu või muu aadressis kasutatav väikekoht);
- 6) elamu (hoone) number;
- 7) korteri või muu omaette ruumi number;
- 8) aadressiandmete koodid (olemasolu korral);
- 9) postiindeks.

§ 22. Isikuandmetega seotud andmed

(1) Rahvastikuregistrisse kantavad isikuandmetega seotud andmed on:

- 1) andme jõustumise aeg (vajaduse korral);
- 2) andmed Eestist üle 183 päeva aastas ja üle 90 päeva pidevalt eemalviibimise kohta;
- 3) andmed isiku valimisnimekirja kandmise kohta;
- 4) andmetele juurdepääsu piirangu andmed;
- 5) millal ja mis riiki lahkus Eestist püsivalt elama või millal ja mis riigist saabus Eestisse püsivalt elama;
- 6) isikule väljaantud dokumentide andmed.

(2) Rahvastikuregistrisse kantakse andmed riigi või kohaliku omavalitsuse asutuste poolt väljaantud järgmiste dokumentide kohta:

- 1) isikutunnistus;
- 2) Eesti kodaniku pass;
- 3) Eesti kodakondsustunnistus;
- 4) diplomaatiline pass;
- 5) kaitseväeteenistuse tunnistus;
- 6) meremehe teenistusraamat;
- 7) meresõidutunnistus;
- 8) välismaalase pass;
- 9) pagulase reisidokument;
- 10) sünnitunnistus;
- 11) abielutunnistus;
- 12) abielulahutuse tunnistus;
- 13) nimemuutmistunnistus;
- 14) surmatunnistus;
- 15) elamis- ja tööloa koos selle isikut tõendava dokumendi andmetega, millesse kanti elamis- ja tööloa kleebis;
- 16) juhiluba, mis on isikut tõendavaks dokumendiks vastavalt isikut tõendavate dokumentide seaduse (RT I 1999, 25, 365; 2000, 25, 148; 26, 150; 40, 254) § 2 lõikele 1.

(3) Rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka kantakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud dokumentide kohta käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punktides 1–3 sätestatud andmed ja selle isiku isikukood, kellele dokument välja anti.

§ 23. Rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed

(1) Rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed on:

- 1) andmete alusdokumentide andmed;
- 2) andmete töötlemise andmed.

(2) Andmete alusdokumendi andmed on:

- 1) dokumendi liik (kood) ja number;
- 2) dokumendi koostamise, väljaandmise ja jõustumise aeg, kehtivuse tähtaeg või mis ajast on dokument tühistatud või kehtetuks tunnistatud;
- 3) dokumendi koostanud ja välja andnud, tühistanud või kehtetuks tunnistanud asutuse nimi ning vastava toiminguteostanud isiku ametikoht, ees- ja perekonnanimi;
- 4) dokumendi (originaali) säilitamise koht (asutuse täpsusega).

(3) Andmete töötlemise andmed on:

- 1) andmete koodid;
- 2) rahvastikuregistrisse kande tegemise aeg;
- 3) rahvastikuregistrisse kande tegija andmed (volitatud töötleja poolt omistatud kood või asutuse nimi, kande tegija ametikoht, ees- ja perekonnanimi või isikukood);
- 4) andmete üleandmise andmed;
- 5) andmetele juurdepääsu andmed;
- 6) andmetele juurdepääsu piirangu andmed;
- 7) andmetöötlemise tingimustest (tarkvarast) tulenevad andmed.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4 sätestatud andmete üleandmise andmed on:

- 1) andmeandja andmed (alalise andmeandja korral volitatud töötleja poolt omistatud andmeandja kood või asutuse nimi ja andmed üleandnud isiku ametikoht, ees- ja perekonnanimi või isikukood);
- 2) millised andmed üle anti;
- 3) andmete üleandmise aeg.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 5 sätestatud andmetele juurdepääsu andmed on:

- 1) andmesaaja andmed (asutuse andmed ja andmed saanud isikute andmed, alalise andmesaaja korral ka volitatud töötleja poolt omistatud andmesaaja kood);
- 2) viide andmetele, millele võimaldati juurdepääs;
- 3) andmetele juurdepääsu viis;
- 4) andmetele juurdepääsu eesmärk ja andmete kasutamise tingimused;
- 5) andmete väljastamise andmed (andmete väljastamise alus ja aeg).

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 6 sätestatud andmetele juurdepääsu piirangu andmed on:

- 1) juurdepääsu piirangu alus;
- 2) kelle taotlusel juurdepääsu piirang kehtestati;
- 3) mis ajast mis ajani on juurdepääs piiratud.

§ 24. Rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavad andmed

(1) Rahvastikuregistri objekti staatuse ettevalmistamisel kogutakse rahvastikuregistrisse andmed:

- 1) vastsündinu kohta;
- 2) leidlapse kohta;
- 3) elamisloa taotleja kohta;
- 4) isiku kohta, kelle kohta kogutud andmetest ilmneb, et ta on rahvastikuregistri objektiks, kuid puuduvad osaliselt käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–9 sätestatud andmed.

(2) Vastsündinu andmed on:

- 1) sugu;
- 2) sünniaeg;
- 3) isikukood;
- 4) vastsündinu ema käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–10 nimetatud andmed või viide ema andmetele rahvastikuregistris.

(3) Leidlapse andmed on:

- 1) leidlapse leiukoht valla või linna täpsusega;
- 2) sugu;
- 3) eeldatav sünniaeg;
- 4) isik või asutus, kellele leidlaps on kasvatada antud (eestkostja andmed).

(4) Elamisloa taotleja andmed on:

- 1) millisest välisriigist elamisloa taotleja saabub ning elukoha aadress välisriigis;
- 2) elamisloa taotluse menetluse võtmise aeg;
- 3) milliseks tähtajaks elamisluba taotletakse;
- 4) otsus elamisloa andmisest keeldumise kohta koos viitega õiguslikule alusele;
- 5) elamisloa taotleja käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–7, 9 ja 10 sätestatud andmed.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud isiku kohta kantakse registrisse rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavate andmete hulka kõik tema kohta kogutud käesoleva seaduse §-des 21 ja 22 sätestatud andmed.

§ 25. Rahvastikuregistri arhiivis säilitatavad andmed

Rahvastikuregistri arhiivis säilitatakse järgmised andmed:

- 1) rahvastiku arvestuse andmebaasis arvel olnud isiku isikuandmed ja isikuandmetega seotud andmed;
- 2) Eesti hääleõiguslike kodanike riiklikus registris arvel olnud isiku isikuandmed ja isikuandmetega seotud andmed;
- 3) Eesti hääleõiguslike välismaalaste riiklikus registris arvel olnud isiku isikuandmed ja isikuandmetega seotud andmed;
- 4) rahvastikuregistri objekti aktuaalsuse kaotanud isikuandmed või isikuandmetega seotud andmed;
- 5) rahvastikuregistri objekti staatuse kaotanud isiku isikuandmed ja isikuandmetega seotud andmed;
- 6) rahvastikuregistri objekti staatuse ettevalmistamisel kogutud andmed isikute kohta, kes seda staatust ei saanud;
- 7) moodustatud ja üle antud isikukoodid;
- 8) avastatud ebaõiged rahvastikuregistri andmed ja andmed selle kohta, kes, millal ja mille tõttu ebaõiged andmed rahvastikuregistrisse kandis;
- 9) andmete arhiivi kandmise või sealt aktuaalsesse seisusse viimise alus ja aeg.

5. peatükk

ANDMETE ÜLEANDMINE RAHVASTIKUREGISTRISSE KANDMISEKS

§ 26. Rahvastikuregistrisse andmete kandmise alusdokumendid

(1) Aktuaalsete andmete rahvastikuregistrisse kandmise alusdokumendid on:

- 1) meditsiiniline sünnitõend;
- 2) sünniakt;
- 3) abieluakt;
- 4) abielulahutuse akt;
- 5) nimemuutmise akt või eestkostetasutuse otsus lapse perekonnanime muutmise kohta;
- 6) arstlik surmatõend;
- 7) surmaakt;
- 8) perekonnaseisuakti kande parandamise ja muutmise otsus;
- 9) elukohateade elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse;
- 10) kohaliku omavalitsüksuse pädeva asutuse teade elukoha andmete kandmise kohta rahvastikuregistrisse;
- 11) kohaliku omavalitsüksuse pädeva asutuse teade aadressiandmete aluseks olevate nimede ja numbrite muutmise kohta;
- 12) isikutunnistuse, Eesti kodaniku passi, diplomaatilise passi, meremehe teenistusraamatu, meresõidutunnistuse, välismaalase passi ja pagulase reisidokumendi väljaandmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise aluseks olevad dokumendid;
- 13) elamisloa ja tööloa andmise aluseks olevad dokumendid;
- 14) välisriigi isikut tõendav dokument, millesse kanti elamis- ja tööloa;
- 15) elamisloa andmete muutmise aluseks olevad dokumendid;
- 16) kodakondsustunnistuse väljaandmise aluseks olev dokument või Vabariigi Valitsuse korraldus kodakondsuse andmise kohta;
- 17) teade Eesti kodakondsuse kaotamise kohta;
- 18) Vabariigi Valitsuse korraldus Eesti kodakondsusest vabastamise kohta;
- 19) jõustunud kohtuotsus;
- 20) Eesti Vabariigi välisesinduse poolt enne Eesti Vabariigi Ülemnõukogu otsust «Eesti riiklikust iseseisvusest» (RT 1991, 25, 312) väljaantud Eesti kodakondsust tõendava dokumendi alusdokumendid;
- 21) teade Eestist üle 183 päeva aastas või üle 90 päeva pidevalt eemalviibimise kohta;
- 22) Eesti Vabariigi välisesinduse teade alaliselt välisriigis elava Eesti kodaniku rahvastikuregistrisse kandmisele kuuluvate aktuaalsete andmete kohta;
- 23) teade Eesti kodaniku püsivalt elama asumisest välisriiki;
- 24) juhiloa väljaandmise ja kehtetuks tunnistamise aluseks olevad dokumendid;
- 25) kaitseväekohustuse arvestamise dokumendid;
- 26) välisriigi asutuse väljaantud dokument, mille alusel rahvastikuregistri objektiks oleva isiku isikuandmed tekivad või muutuvad, kui sellise dokumendi tunnistamise aluseks on välisleping, või kui see on Välisministeeriumis või Eesti välisesinduses legaliseeritud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 19 nimetatud kohtuotsus on andmete rahvastikuregistrisse kandmise alusdokumendiks, kui sellega:

- 1) tunnistatakse abielu kehtetuks;
- 2) lahutatakse abielu;
- 3) tunnistatakse abielulahutus kehtetuks;
- 4) otsustatakse lapsendamine;
- 5) tunnistatakse lapsendamine kehtetuks;
- 6) tuvastatakse isiku põlvnemine;
- 7) tühistatakse isiku põlvnemise tuvastamine;
- 8) tunnistatakse kehtetuks perekonnaseisuakti kanne;

- 9) määratakse isikule eestkoste;
- 10) lõpetatakse isikule määratud eestkoste;
- 11) tunnistatakse isik teovõimetuks;
- 12) tühistatakse isiku teovõimetuks tunnistamine;
- 13) piiratakse isiku teovõimet;
- 14) tühistatakse isiku teovõime piiramine;
- 15) tunnistatakse isik surnuks;
- 16) tühistatakse isiku surnuks tunnistamine;
- 17) tunnistatakse isik teadmata kadunuks;
- 18) tühistatakse isiku teadmata kadunuks tunnistamine;
- 19) otsustatakse vanema õiguste äravõtmine;
- 20) tühistatakse vanema õiguste äravõtmine;
- 21) taastatakse vanema õigused;
- 22) otsustatakse isiku väljatõstmise elamusuhte objektiks olevast ruumist;
- 23) otsustatakse lapse äravõtmine vanemalt vanema õiguste äravõtmiseta;
- 24) otsustatakse lapse tagasiandmine vanemale;
- 25) määratakse lapse elukohaks ühe vanema elukoht;
- 26) tunnistatakse Eestis leitud lapse kodakondsuseks Eesti kodakondsus;
- 27) muul juhul, kui kohtuotsusega muudetakse või täiendatakse rahvastikuregistrisse kantavaid andmeid.

§ 27. Üleantavad andmed

(1) Andmeandjad on kohustatud rahvastikuregistri volitatud töötlejale üle andma käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud dokumendi koostamise, väljaandmise, muutmise ja täpsustamise korral kogutud ja dokumendile kantud andmed, mis tekitavad, muudavad või täpsustavad rahvastikuregistrisse kantavaid isikuandmeid või isikuandmetega seotud andmeid.

(2) Koos lõikes 1 nimetatud andmetega on andmeandjad kohustatud üle andma käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–9 sätestatud isikuandmed ja § 23 lõikes 2 sätestatud andmed rahvastikuregistri andmete alusdokumentide kohta, samuti § 22 lõikes 2 sätestatud dokumentide kohta, kui neid anti välja, muudeti või tunnistati kehtetuks.

§ 28. Andmeandjad

(1) Rahvastikuregistrisse andmeandjateks on käesoleva seaduse § 22 lõikes 2 ja §-s 26 nimetatud dokumente väljaandvad asutused ja isikud neile dokumentidele kantud ja rahvastikuregistrisse kandmisele kuuluvate andmete osas.

(2) Siseminister kehtestab määrusega andmeandjate kaupa nende poolt üleantavate andmete loetelu.

§ 29. Andmete üleandmise viisid

(1) Andmeandjad annavad andmed üle:

- 1) siduspöördumise teel andmete kandmisega rahvastikuregistrisse;
- 2) andmete edastamisega andmesidevõrgu kaudu.

(2) Erandina võib andmeandja kokkuleppel volitatud töötlejaga üle anda andmed dokumendi koopiana, väljavõttena dokumendist või teatena.

§ 30. Andmete üleandmise tähtaeg ja kord

(1) Andmeandja annab andmed volitatud töötlejale üle hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud rahvastikuregistri andmete alusdokumendi koostamist, muutmist, täpsustamist, jõustumist või saamist. Vastavate tehniliste võimaluste loomiseni võib vastutav töötleja andmeandja taotlusel pikendada seda tähtaega kolme tööpäevani.

(2) Andmete üleandmiseks paber kandjal koostab andmeandja kaaskirja, milles esitab üleantavate dokumentide loetelu.

(3) Andmete üleandmiseks võib volitatud töötleja kooskõlastatult vastutava töötlejaga ette näha andmete üleandmise kodeeritud kuju ja viisi ning täiendavate andmete kaitse abinõude kasutamise.

(4) Siseminister võib kehtestada määrusega andmete üleandmiseks vajalikud teadete vormid ja vajadusel nende täitmise juhendid.

§ 31. Andmeandja õigused ja kohustused

(1) Andmeandjal on õigus:

- 1) teada saada, milliste tema poolt üleantud andmete vastuvõtmise on volitatud töötleja registreerinud ja millised üleantud andmed on kantud rahvastikuregistrisse;
- 2) nõuda volitatud töötlejalt andmete üleandmiseks tehnilisi juhiseid;
- 3) pöörduda vastutava töötleja poole andmete üleandmisel volitatud töötlejaga tekkinud vaidluste lahendamiseks;
- 4) nõuda rahvastikuregistrist oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid.

(2) Andmeandja on kohustatud:

- 1) tagama üleantavate andmete vastavuse alusdokumendile kantud andmetega;
- 2) viivitamata teatama rahvastikuregistri volitatud töötlejale üleantud andmetes avastatud veast ning andma üle õiged andmed;
- 3) vastama vastutava töötleja või volitatud töötleja rahvastikuregistrisse andmete andmisega seotud järelepärimisele kolme tööpäeva jooksul järelepärimise saamisest arvates;
- 4) tagama, et rahvastikuregistri andmete töötlemise ja kaitse abinõud ei satuks isikute kätte, kellel ei ole õigust nendele juurde pääseda;
- 5) viivitamata teatama volitatud töötlejale andmete üleandmisel tekkinud takistustest;
- 6) säilitama rahvastikuregistri andmete üleandmise alusdokumendid või nende ärakirjad kuni nende avalikku arhiivi üleandamiseni ja võimaldama nendele juurdepääsu järelevalveõigust omavale ametiisikule;
- 7) pidama andmete üleandmise kohta arvestust.

6. peatükk

ANDMETE KANDMINE RAHVASTIKUREGISTRISSE

§ 32. Isiku rahvastikuregistri objektina arvelevõtmine

(1) Isik võetakse rahvastikuregistris objektina arvele, kui tema kohta on kogutud rahvastikuregistrisse vähemalt käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–9 sätestatud andmed ja:

- 1) perekonnaseisuasutus või Eesti välisesindus on koostanud sünniakti, millele on tema kodakondsuseks märgitud Eesti kodakondsus või
- 2) talle on välja antud Eesti kodakondsust tõendav dokument või
- 3) talle on antud Eesti kodakondsus või
- 4) talle on antud elamisluba.

(2) Isiku rahvastikuregistri objektina arvelevõtmisel kantakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka tema kohta kogutud käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud isikuandmed ja §-s 22 sätestatud isikuandmetega seotud andmed.

(3) Kui rahvastikuregistri objektiks oleva isiku kohta puudub mõni käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–9 sätestatud andmetest, võtab volitatud töötleja viivitamatult kasutusele abinõud puuduvate andmete saamiseks, esitades järelepärimise vastavale andmeandjale.

§ 33. Isikuandmete ja nendega seotud andmete kandmine rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavate andmete hulka

Isiku rahvastikuregistri objekti staatuse ettevalmistamisel kantakse rahvastikuregistrisse tema kohta käesoleva seaduse § 24 vastavalt lõigetes 2, 3 või 4 ja lõikes 5 ettenähtud andmed, kui:

- 1) vastsündinu või leidlapse kohta on koostatud meditsiiniline sünnitõend;
- 2) isik on esitanud elamisloa taotluse ja see on menetlusse võetud;
- 3) rahvastikuregistri objekti kohta puudub mõni käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–9 sätestatud andmetest.

§ 34. Rahvastikuregistri pidamist abistavate andmete kandmine rahvastikuregistrisse

Käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud vastavad andmed kantakse rahvastikuregistrisse järgmistel juhtudel:

- 1) rahvastikuregistri objekti aktuaalsete andmete või nende muudatuste rahvastikuregistrisse kandmisel;
- 2) andmete rahvastikuregistri arhiivi kandmisel;
- 3) andmete arhiivist rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka kandmisel;
- 4) andmete juurdepääsu võimaldamisel;
- 5) andmete juurdepääsu sulgemisel.

§ 35. Andmete rahvastikuregistrisse kandmise korraldamine

(1) Käesoleva seaduse § 21 lõikes 1, § 22 lõigetes 1 ja 2 ning § 23 lõikes 2 sätestatud andmed kantakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka kas andmeandja poolt siduspöördumise teel või volitatud või lepingulise töötleja poolt, kui andmed on üle antud muul viisil.

(2) Andmete töötlemise andmete kandmine rahvastikuregistrisse või rahvastikuregistri arhiivi toimub rahvastikuregistri tarkvara abil automaatselt või volitatud töötleja poolt. Käesoleva seaduse § 23 lõikes 6 sätestatud juurdepääsupiirangu andmed kannab rahvastikuregistrisse volitatud või lepinguline töötleja.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse asutusel puuduvad tehnilised võimalused andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse siduspöördumise teel või andmete edastamiseks andmesidevõrgu kaudu, sõlmitakse andmete üleandmiseks kohaliku omavalitsusüksuse poolt üleantavate andmete osas andmete töötlemise leping.

7. peatükk

ANDMETE KANDMINE RAHVASTIKUREGISTRI ARHIIVI

§ 36. Andmete rahvastikuregistri arhiivi kandmise alused

Isikuandmed, isikuandmetega seotud andmed ja rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavad andmed kantakse rahvastikuregistri arhiivi, kui:

- 1) neid andmeid muudetakse või parandatakse;
- 2) isik lakkab olemast rahvastikuregistri objekt;
- 3) isik, kelle andmed kanti rahvastikuregistrisse rahvastikuregistri objekti staatuse ettevalmistamisel, ei saa rahvastikuregistri objekti staatust;
- 4) tähtjaliste andmete tähtaeg on möödunud.

§ 37. Andmete kandmine rahvastikuregistri arhiivi rahvastikuregistri objekti staatuse lõppemise tõttu

(1) Rahvastikuregistri objekti staatus lõpeb:

- 1) surma korral;
- 2) surmuks tunnistamisel;
- 3) elamisloa tähtaja lõppemisel, kui isik ei ole tähtaegselt esitanud taotlust elamisloa pikendamiseks või alalise elamisloa saamiseks;
- 4) elamisloa tähtaja lõppemisel, kui on keeldutud elamisloa tähtaja pikendamisest või alalise elamisloa andmisest;
- 5) Eesti kodakondsuse kaotamisel;
- 6) rahvastikuregistri objekti staatust määratleva alusdokumendi tühistamisel või kehtetuks tunnistamisel;
- 7) ekslikult arvelevõtmise tuvastamisel.

(2) Isiku rahvastikuregistri objektiks olemise lakkamisel kantakse arhiivi:

- 1) kõik rahvastikuregistrisse kantud aktuaalsed andmed;
- 2) aktuaalsete andmete alusdokumentide andmed;
- 3) arhiivi kantavate andmete töötlemise andmed;
- 4) isikuandmete rahvastikuregistri arhiivi kandmise alusdokumendi andmed.

(3) Isiku rahvastikuregistri objekti staatuse lõppemisel toimub andmete kandmine rahvastikuregistri arhiivi automaatselt koos objekti staatuse lõppemist käsitlevate andmete rahvastikuregistrisse kandmisega või elamisloa tähtaja lõppemisega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 6 ja 7 nimetatud alustel kannab rahvastikuregistri arhiivi andmed üksnes volitatud töötleja koos andmetega, kelle poolt, millal ja millistel põhjustel tühistati või tunnistati kehtetuks isiku rahvastikuregistrisse kandmise aluseks olevad dokumendid või millistel põhjustel ja kelle vea tõttu oli isik rahvastikuregistrisse ekslikult arvele võetud. Nimetatud asjaoludest informeerib volitatud töötleja vastutavat töötlejat igakordselt kirjalikult.

§ 38. Andmete kandmine rahvastikuregistri arhiivi rahvastikuregistri andmete muutmise või parandamise korral

(1) Rahvastikuregistri andmete muutmise või parandamise korral kantakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka uued andmed ja rahvastikuregistri arhiivi rahvastikuregistri varasemad andmed.

(2) Andmete parandamisel kantakse ebaõiged andmed rahvastikuregistri arhiivi koos andmetega selle kohta, kes, mille tõttu ja millal vea tegi.

§ 39. Rahvastikuregistri arhiivi kantud andmete kandmine aktuaalsete andmete hulka

Rahvastikuregistri arhiivi kantud isikuandmed ja isikuandmetega seotud andmed kantakse volitatud töötleja poolt rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka, kui:

- 1) andmete rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgast arhiivi kandmise aluseks olnud toiming või dokument on tühistatud;
- 2) isik, kelle andmed on kantud rahvastikuregistri arhiivi, saab rahvastikuregistri objekti staatuse;
- 3) andmed on rahvastikuregistri arhiivi kantud ekslikult.

8. peatükk

ELUKOHA ANDMETE KANDMINE RAHVASTIKUREGISTRISSE

§ 40. Elukohateade

- (1) Elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse esitab isik kirjalikult elukohateate elukohajärgse kohaliku omavalitsusüksuse pädevale asutusele.
- (2) Perekonnaliikmed võivad esitada ühise elukohateate.
- (3) Isik võib esitada elukohateate digitaalallkirjaga, kui kohaliku omavalitsusüksuse pädeval asutusel on tehnilised võimalused vastavas vormis elukohateate töötlemiseks.
- (4) Elukohateates esitatakse ühe elukoha aadressiandmed. Elukohateatega võib isik esitada ka teiste tema poolt kasutatavate elukohtade andmed ja oma sideandmed.
- (5) Ruum, mille aadressiandmed isik elukohateates märgib, peab vastama elamuseaduse (RT 1992, 17, 254; RT I 1998, 71, 1199) alusel Vabariigi Valitsuse poolt eluruumidele kehtestatud nõuetele.
- (6) Kui isik ei ole elukohateates märgitud ruumi omanik, lisab ta elukohateatele ruumi kasutamise õigust tõendava dokumendi koopia või ruumi omaniku loa elukohateates nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse. Kui isik esitab elukohateate posti teel, lisab ta elukohateatele koopia oma isikut tõendava dokumendi isikuandmetega leheküljest. Digitaalallkirjaga elukohateate esitamisel ei lisata koopiat isikut tõendava dokumendi isikuandmetega leheküljest.
- (7) Elukohateatega kinnitavad isik ja tema täisealised perekonnaliikmed senise elukoha rahvastikuregistrisse kantud aadressiandmete muutmise soovi.
- (8) Elukohateate vormi ja täitmise juhendi kinnitab siseminister.

§ 41. Elukoha andmete kandmine rahvastikuregistrisse elukohateate alusel

- (1) Kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus kontrollib kümne tööpäeva jooksul elukohateate saamisest isiku õigust elukohateates nimetatud ruumi aadressiandmete kandmiseks rahvastikuregistrisse ja elukohateates esitatud isikuandmete vastavust rahvastikuregistrisse kantud isikuandmetele ning esitab elukoha andmed rahvastikuregistrisse kandmiseks või keeldub elukoha andmete kandmisest rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse § 44 lõikes 1 sätestatud alustel.
- (2) Elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse teeb kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus elukohateatele sellekohase märke ning annab elukohateates esitatud andmed üle rahvastikuregistri volitatud töötlejale.
- (3) Rahvastikuregistri volitatud töötleja teatab elukoha andmete kandmisest rahvastikuregistrisse isiku endise elukoha järgsele kohalikule omavalitsusüksusele, kui elukoha aadressiandmete kandmisel rahvastikuregistrisse isiku elukohajärgne kohalik omavalitsusüksus muutub.

§ 42. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise erisused

- (1) Meditsiinilise sünnitõendi alusel kantakse vastsündinu elukoha aadressiandmetena rahvastikuregistrisse tema ema elukoha rahvastikuregistrisse kantud aadressiandmed.
- (2) Leidlapse elukoha aadressiandmetena kantakse rahvastikuregistrisse tema eestkostja elu- või asukoha aadressiandmed.
- (3) Vanem või eestkostja võib taotleda enda elu- või asukohaks mitteoleva ruumi aadressiandmete kandmist rahvastikuregistrisse oma alaealise lapse või eestkostjaluse elukoha aadressiandmetena käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras.
- (4) 15–17-aastane alaealine võib esitada elukohateate vanemast või eestkostjast erineva elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks vanema või eestkostja nõusolekul käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras.
- (5) Välisriigis püsivalt elava Eesti kodaniku elukoha andmed kantakse Eesti rahvastikuregistrisse Eesti välisesinduse poolt üleantud andmete alusel.
- (6) Täisealise teovõimetu isiku elukohateate esitab eestkostja käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras.
- (7) Elamisloa taotleja esitab oma elukohateate käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras pärast seda, kui talle on antud elamisluba.
- (8) Koos elamisloa andmetega kantakse rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse § 21 lõike 3 punktis 5 sätestatud elukoha andmed.
- (9) Eesti laevaregistrisse kantud laeva laevapere liige võib käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras teatada oma elukohaks laeva ja selle kodusadama asukohajärgse kohaliku omavalitsusüksuse. Elukohateatele tuleb lisada laevapere liikmeks olemist tõendava dokumendi koopia.

(10) Isikul on õigus käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras teatada enda ja oma perekonnaliikmete elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks talle kuuluva ehitatava hoone või muu talle kuuluva ruumi aadressiandmed.

(11) Isikute, kes asuvad käesoleva seaduse § 45 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud asutustes ja kelle elukoha aadressiandmed pole kantud rahvastikuregistrisse ning kelle asutusse asumisele eelnenud elukohta pole võimalik määrata ühegi kohaliku omavalitsusüksusega, elukoha aadressiandmeteks on see kohalik omavalitsusüksus, kelle territooriumil nimetatud asutus paikneb.

§ 43. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmine kohaliku omavalitsusüksuse algatusel

(1) Kui kohaliku omavalitsusüksuse territooriumil püsivalt viibiva rahvastikuregistri objektiks oleva isiku elukoha andmed pole kantud rahvastikuregistrisse, peab kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus algatama elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise sotsiaal-, meditsiini-, pääste- või politseiasutuse või muu asutuse või isiku poolt üleantud andmete alusel käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

(2) Sotsiaalhoolekande-, meditsiini-, pääste- või politseiasutus teatab kohalikule omavalitsusüksusele oma ülesannete täitmise käigus kohaliku omavalitsusüksuse territooriumil avastatud püsivalt viibivatest isikutest, kelle elukoha andmed pole kantud rahvastikuregistrisse. Teates märgitakse viibimiskoha aadress või selle puudumine.

(3) Kui isiku viibimiskoha aadress on teada, küsib kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus enne elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmist isikult ja viibimiskohaks oleva ruumi omanikult kirjalikku nõusolekut elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks. Kui nii isik kui ka ruumi omanik ei teata kohaliku omavalitsusüksuse pädeva asutuse järelepärimise väljasaatmisest arvates 30 päeva jooksul oma nõusolekust isiku elukoha aadressiandmete rahvastikuregistrisse kandmisega viibimiskohaks oleva ruumi täpsusega, kantakse rahvastikuregistrisse isiku elukoha aadressiandmed linna või valla ja linnaosa või osavalla ning võimaluse korral asustusüksuse täpsusega.

(4) Ruumi omanik vastab kohaliku omavalitsusüksuse pädeva asutuse järelepärimisele 30 päeva jooksul järelepärimise väljasaatmisest ja teatab ruumis üürilepingu alusel või omaniku loal elavate isikute:

- 1) ees- ja perekonnanimed;
- 2) isikukoodid või sünniaja andmed.

(5) Kui isiku pideva viibimiskoha aadress pole teada, kantakse tema elukoha aadressiandmed rahvastikuregistrisse linna või valla ja linnaosa või osavalla ning võimaluse korral asustusüksuse täpsusega.

§ 44. Elukoha aadressiandmete rahvastikuregistrisse kandmisest keeldumise alused

(1) Kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus ei esita elukoha andmeid rahvastikuregistrisse kandmiseks, kui:

- 1) isik ei ole elukohateates nimetatud ruumi omanik ja tal puudub omaniku luba või leping ruumi kasutamiseks;
- 2) ruum ei vasta eluruumidele kehtestatud nõuetele (välja arvatud käesoleva seaduse § 42 lõikes 10 sätestatud juhul);
- 3) alaealisel või eestkoste all oleval isikul puudub vanema või eestkostja nõusolek eraldi elukoha aadressiandmete rahvastikuregistrisse kandmiseks;
- 4) elukohateates esitatud andmed on puudulikud;
- 5) isik on esitanud elukohateates valeandmeid;
- 6) kui kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus leiab, et alla 15-aastase alaealise huvid saavad vanematest erineva elukoha aadressiandmete rahvastikuregistrisse kandmisel kahjustatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 toodud alust ei kohaldata isiku suhtes, kelle perekonnaliikmel on õigus elukohateates nimetatud ruumi aadressiandmete kandmisele rahvastikuregistrisse elukohana.

(3) Kui kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus keeldub isiku elukohateates märgitud andmete kandmisest rahvastikuregistrisse, teatab ta sellest koos viitega käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusele isikule kirjalikult kümne tööpäeva jooksul pärast isiku elukohateate saamist.

§ 45. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete muutmise alused

(1) Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmeid võib muuta:

- 1) käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud korras esitatud elukohateate alusel;
- 2) ruumi omaniku õigustatud nõudmisel;
- 3) kohtuotsuse alusel, millega otsustatakse isiku ruumist väljatõstmise;
- 4) elukoha aadressiandmete aluseks oleva haldusterritoriaalse korralduse või aadressikohaks olevate objektide nimede ja numbrite muutmisel;
- 5) isiku püsivalt elama asumisel välisriiki.

(2) Püsivalt elama asumisel välisriiki teatab isik oma sealse elukoha kohta kohaliku omavalitsusüksuse pädevale asutusele käesoleva seaduse § 21 lõike 3 punktis 5 sätestatud andmed.

(3) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete muutmise aluseks ei ole isiku asumine või paigutamine:
1) statsionaarsele ravile raviasutusse;
2) hoolekandetasutusse;
3) eestkostetasutusse;
4) kinnipidamistasutusse;
5) kaitseväeteenistusse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1–4 sätestatud juhtudel edastab asutus elukohajärgsele kohalikule omavalitsusüksusele isiku sideaadressi.

§ 46. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmete muutmine omaniku õigustatud nõudmisel või kohtuotsuse alusel

(1) Ruumi omanikul on õigus taotleda kohaliku omavalitsusüksuse pädevalt asutuselt isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmete muutmist, kui isiku elukohaks on märgitud omanikule kuuluv ruum ja isikul ei ole õigust seda kasutada oma elukohana elamuseaduses sätestatud alustel.

(2) Kui isik kasutas ruumi elamuseaduses sätestatud alusel, esitab ruumi omanik isiku elukoha andmete muutmise taotlemisel ruumi kasutamise õiguse lõppemist tõendavad dokumendid.

(3) Kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus teatab ruumi omaniku taotlusest kümne tööpäeva jooksul tähtitud kirjaga isikule rahvastikuregistris märgitud elukoha aadressil ja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Ametlikes Teadaannetes avaldatakse teadaande avaldamise põhjus, isiku ees- ja perekonnanimi ja sünniaeg.

(4) Kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus ei rahulda ruumi omaniku taotlust, kui:

- 1) isik ühe kuu jooksul teate edastamisest või Ametlikes Teadaannetes avaldamisest tõestab dokumentaalselt oma õigust kasutada ruumi oma elukohana;
- 2) isik ei nõustu ruumi omaniku taotlusega, välja arvatud juhul, kui ruumi omanik esitab dokumendid, mis tõendavad isiku õiguse lõppemist kasutada ruumi elamuseaduse alusel elukohana.

(5) Volitatud töötleja muudab jõustunud kohtuotsuse alusel, millega otsustatakse isik ruumist välja tõsta, rahvastikuregistrisse kantud aadressiandmed ja teatab sellest isiku elukohajärgsele kohalikule omavalitsusüksusele.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud korras elukoha aadressiandmete muutmisel säilitatakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas elukoha aadressiandmed valla või linna ja linnaosa või osavalla ning võimaluse korral asustusüksuse täpsusega.

§ 47. Elukoha aadressiandmete muutmine kohanime ja aadressikoha andmete muutmisel

(1) Elukoha aadressiandmete aluseks oleva haldusterritoriaalse korralduse või aadressikohaks olevate objektide nimede ja numbrite muutmistest teatab kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus volitatud töötlejale, kes muudab vastavad rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed.

(2) Isikute teavitamise muutunud aadressiandmetest korraldab isikute elukohajärgse kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus.

§ 48. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmete tähendus

(1) Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed ei anna isikule õigust aadressijärgset ruumi elukohana kasutada, kui puudub ruumi kasutamise õigus elamuseaduses sätestatud alustel.

(2) Elukoha aadressiandmetel on õiguslik tähendus:

- 1) Riigikogu ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel, rahvahääletusel ja rahvaküsitlusel;
- 2) kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekuvate maksude tasumisel maksuseadustes sätestatud alustel;
- 3) avaliku ülesande täitmisel, kui selle ülesande täitmine on seotud elukohajärgsusega.

(3) Isiku elukoha aadressiandmete puudumine rahvastikuregistris ei takista kohtu ja eeluurimist või riiklikku järelevalvet läbiviiva või riiklikku sundi kohaldava asutuse seadusjärgsete toimingute teostamist.

9. peatikk
ISIKUKOOD

§ 49. Isikukood

Isikukood on isiku soo ja sünniaja alusel moodustatud isiku üheselt kindlaksmääramist võimaldav arv.

§ 50. Isikukoodi moodustamine

(1) Isikukoodi moodustab volitatud töötaja.

(2) Isikukood moodustatakse vastsündinule, leidlapsele, elamisloa taotlejale ning isikukoodi mitteomavale Eesti kodanikule. Isikukood moodustatakse asutuse taotluse alusel, kes väljastab dokumente, kuhu isikukood kantakse.

(3) Isikukoodide moodustamisel peab volitatud töötaja välistama sama isikukoodi moodustamise mitmele isikule ja mitme isikukoodi moodustamise samale isikule.

(4) Isikukoodide moodustamise, väljajagamise ja andmise kord kehtestatakse siseministri määrusega.

§ 51. Isikukoodi andmine ja kandmine dokumenti

(1) Isikukood loetakse antuks selle kandmisel rahvastikuregistrisse rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavate andmete hulka käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud korras ja rahvastikuregistri isikuandmete hulka isiku arvelevõtmisel rahvastikuregistris §-s 32 sätestatud korras.

(2) Isikukood kantakse isikuandmeid sisaldavasse dokumenti, kui seadusega või seaduse alusel on nii ette nähtud.

§ 52. Uue isikukoodi moodustamine

(1) Volitatud töötaja moodustab ja annab isikule uue isikukoodi:

- 1) lapse põlvnemise andmete muutmisel vanema või eestkostja avalduse alusel;
- 2) isiku soo andmete muutmisel isiku avalduse ja vastavat litsentsi omava meditsiiniastutuse tõendi alusel;
- 3) käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 3 ja 4 sätestatud rahvastikuregistrisse kantud isikuandmete parandamisel või muutmisel.

(2) Uue isikukoodi andmisest teatab volitatud töötaja andmesaajatele, kes saavad rahvastikuregistrist andmeid nende poolt peetavatesse andmekogudesse või väljaantavatesse dokumentidesse kandmiseks.

(3) Uue isikukoodi andmisel korraldab perekonnaseisuasutus uue sünnitunnistuse ja isikut tõendavat dokumenti väljaandev asutus uue isikut tõendava dokumendi väljastamise.

§ 53. Isikukoodi kasutamine

Isikult võib nõuda isikukoodi andmist vaid juhul, kui isiku üheselt kindlaksmääramine on vajalik seadusega või seaduse alusel pandud ülesande täitmiseks.

10. peatükk ANDMETE ÕIGSUSE TAGAMINE

§ 54. Rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse tagamine

(1) Rahvastikuregistri tarkvara abil tagatakse vigade avastamine vastuoluliste ja ilmselt ebaõigete andmete kandmisel rahvastikuregistrisse.

(2) Rahvastikuregistrisse uute andmete kandmisel ja andmete muutmisel võrreldakse rahvastikuregistri tarkvara abil kõiki rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–9 sätestatud andmeid andmeandja poolt üleantud andmetega.

(3) Volitatud töötaja on kohustatud tegema andmeandjale andmete õigsuse kohta järelepärimise juhul, kui:

- 1) isik on vaidlustanud tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse;
- 2) samade andmete kohta on esitatud mitmed andmekujud;
- 3) esitatud andmed ei ole loogiliselt seotud teiste andmetega;
- 4) andmed on ilmselt ebaõiged.

(4) Andmeandjad on kohustatud tagama rahvastikuregistrisse kandmiseks üleantavate andmete samasuse andmete rahvastikuregistrisse kandmise alusdokumentidesse kantud andmetega ning vigade avastamisel teatama nendest viivitamata volitatud töötajale.

(5) Kui rahvastikuregistrisse kantud andmed ei vasta rahvastikuregistri alusdokumendi andmetele, loetakse õigeks alusdokumenti kantud andmed nende andmete osas, mille rahvastikuregistrisse kandmise aluseks alusdokument on.

§ 55. Ebaõigete andmete parandamine

- (1) Kui andmeandja avastab rahvastikuregistrisse kantud ebaõiged andmed, parandab ta need siduspöördumise teel talle antud andmete töötlemise õiguse ulatuses ühe tööpäeva jooksul pärast vea ilmsiks tulekut. Kui andmeandjal puudub õigus parandada ebaõigeid andmeid, teatab ta viivitamata volitatud töötlejale rahvastikuregistrisse kantud ebaõigetest andmetest.
- (2) Käesoleva seaduse § 54 lõikes 3 sätestatud juhtudel või kui andmeandja teatab ebaõigetest andmetest, on volitatud töötleja kohustatud kontrollima andmete õigsust ja ebaõiged andmed parandama.
- (3) Ebaõigete andmete parandaja teeb kindlaks andmetes vea tekkimise asjaolud ja kannab ebaõigete andmete parandamisel rahvastikuregistrisse andmed ebaõigete andmete parandamise aluse kohta.
- (4) Ebaõigete andmete parandamise kohta peab volitatud töötleja arvestust rahvastikuregistri tarkvara abil.

§ 56. Ebaõigete andmete parandamisest teatamine

- (1) Volitatud töötleja teatab ebaõigete andmete parandamisest:
 - 1) isikule, kes on vaidlustanud tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse;
 - 2) andmesaajatele, kes saavad rahvastikuregistrist andmeid nende poolt peetavasse andmekogusse või väljaantavatesse dokumentidesse kandmiseks;
 - 3) andmesaajatele, kes kasutavad rahvastikuregistrist saadud andmeid avalike ülesannete täitmiseks.
- (2) Ebaõigete andmete parandamisest teatab volitatud töötleja hiljemalt ühe tööpäeva jooksul pärast ebaõigete andmete parandamist. Isikule, kes on vaidlustanud enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmed, teatab volitatud töötleja vigade puudumisest vaidlustatud andmetes.
- (3) Ebaõigete andmete parandamise teates märgitakse andmete:
 - 1) ebaõige kuju;
 - 2) õige (parandatud) kuju;
 - 3) parandamise alus;
 - 4) parandamise aeg;
 - 5) parandamisest teatava isiku ametikoht, ees- ja perekonnanimi.
- (4) Ebaõigete andmete esitamisest andmeandjate poolt, nende esinemisest rahvastikuregistris, parandamisest ja tekkimise põhjustest (kes, millal ja mis põhjusel on vea teinud) esitab volitatud töötleja vastutavale töötlejale üks kord kvartalis aruande.

11. peatükk

ANDMETE TÖÖTLEMISE, SÄILITAMISE JA KAITSMISE NÕUDED

§ 57. Andmete töötlemise nõuded

- (1) Volitatud töötleja ja lepingulised töötledajad on kohustatud rahvastikuregistrisse kantud andmeid töötlema ainult käesolevas seaduses sätestatud eesmärkidel, korras ning tingimustel ja tagama isikuandmete kaitse seaduses sätestatud nõuete täitmise.
- (2) Rahvastikuregistri tarkvara abil peab olema välditud rahvastikuregistri andmete loata töötlemine.
- (3) Rahvastikuregistri andmed korrastatakse rahvastikuregistri tarkvara abil nii, et nende töötlemine oleks võimalikult kiire ja lihtne.
- (4) Kui andmeandjatele ja andmesaajatele on antud andmete töötlemise ja andmete juurdepääsu õigus siduspöördumise teel, peab volitatud töötleja tagama andmete juurdepääsu käesoleva seaduse §-s 19 sätestatud andmete töötlemise lepinguga ettenähtud ulatuses ja mahus.

§ 58. Andmete töötlejate väljaõpe ja atesteerimine

- (1) Vastutav töötleja korraldab rahvastikuregistri andmeid töötlevate isikute väljaõpet ja atesteerimist.
- (2) Rahvastikuregistri andmete töötlejate atesteerimisnõuded ja atesteerimise läbiviimise korra kehtestab siseminister määrusega.

§ 59. Isikule andmete töötlemise õiguse andmine ja temalt selle õiguse äravõtmine

- (1) Rahvastikuregistri volitatud töötleja annab andmete töötlemise õiguse volitatud või lepingulise töötleja töötajale aktiga, milles sätestatakse õiguse kasutaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood, asutuse või juriidilise isiku nimi ning andmete töötlemise ulatus ja kord.
- (2) Andmete töötlemise ja andmete kaitse abinõud antakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud akti alusel isiklikult andmete töötlemisele lubatud töötajale, kes annab allkirja nende vastuvõtmise kohta koos kohustusega järgida andmete töötlemise ja andmete kaitse nõudeid. Töötaja ei tohi talle aktiga üleantud abinõusid üle anda teisele isikule.

(3) Vastutava töötleva, Andmekaitse Inspeksiooni või lepingulise töötleva nõudmisel võtab volitatud töötleva töötajalt viivitamatult andmete töötlemise õiguse.

(4) Vastava väljaõppeta ja atesteerimata töötajatele rahvastikuregistri andmete töötlemise õigust ei anta.

§ 60. Andmete säilitamise nõuded

(1) Rahvastikuregistri andmed säilitatakse tähtajatult.

(2) Rahvastikuregistri andmeid säilitatakse nii, et oleks võimalik väljastada iga ajahetke andmeid ning kõikide andmete muudetud kujul ajalises järgnevuses.

(3) Rahvastikuregistri andmete säilitamisel peab olema võimalus teha väljavõtteid selle kohta, kes, millal ja milliseid andmeid on töödeldud ning kellele, millal ja milliseid andmeid on väljastatud (juurdepääsuandmed).

(4) Rahvastikuregistri andmete säilimiseks kopeerib volitatud töötleva andmed ja korraldab koopiade säilitamise vastutava töötleva poolt antud juhiste kohaselt.

§ 61. Andmete kaitse nõuded

(1) Rahvastikuregistri andmete kaitsmisel kohaldatakse isikuandmete kaitse seaduses ja andmekogude seaduses sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Vastutav töötleva kehtestab rahvastikuregistri andmete kaitse täpsemad nõuded volitatud töötlejaga sõlmitud lepingus või rahvastikuregistri pidamise korras.

(3) Andmete kaitse nõuded peavad vastama ajakohastele andmete kaitse standarditele.

(4) Volitatud töötleva koostab ja kooskõlastab vastutava töötlejaga andmete kaitse tehniliste ja organisatsiooniliste abinõude kava. Vastutav töötleva võib volitatud töötlejale anda korraldusi andmete kaitse täiendavate abinõude kasutuselevõtmiseks.

§ 62. Rahvastikuregistri andmete töötlemises osalevate isikute kohustus hoida andmeid saladuses

Rahvastikuregistri andmete töötlemises osalevad isikud on kohustatud hoidma saladuses neile tööülesannete täitmisel teatavaks saanud rahvastikuregistri andmeid ja teavet andmekaitse abinõude kohta. Saladuses hoidmise kohustus jätkub ka pärast töö- või teenistussuhte lõppemist.

§ 63. Andmete töötlemise, säilitamise ja kaitse nõuete rikkumise dokumenteerimine

(1) Rahvastikuregistri andmete loata töötlemise, andmete juhusliku hävitamise või muutmise või muude andmete töötlemise, säilitamise või kaitse nõuete rikkumiste kohta koostab volitatud või lepinguline töötleva rikkumise avastamise päeval akti.

(2) Akti märgitakse:

- 1) milliseid nõudeid rikuti ja muud rikkumise asjaolud;
- 2) kes rikkus (asutuse nimi, isiku ees- ja perekonnanimi ning ametikoht);
- 3) kes ja millistel asjaoludel rikkumise avastas;
- 4) rikkumise tagajärjed;
- 5) akti koostanud isiku ees- ja perekonnanimi, ametikoht ja allkiri.

§ 64. Andmete töötlemise, säilitamise ja kaitse nõuete rikkumisest teatamine

(1) Volitatud või lepinguline töötleva esitab rikkumise kohta koostatud akti viivitamata vastutavale töötlejale ja Andmekaitse Inspeksioonile. Lepinguline töötleva esitab akti ka volitatud töötlejale.

(2) Viie tööpäeva jooksul, arvates akti koostamisest, esitab volitatud või lepinguline töötleva vastutavale töötlejale ja Andmekaitse Inspeksioonile seletuskirja, mis sisaldab muu hulgas analoogiliste rikkumiste vältimise abinõude kirjelduse ja ettepanekud rikkumises süüdi olevate isikute vastutusele võtmiseks või teavet sellekohastest tarvitusele võetud meetmetest.

(3) Vastutav töötleva ja Andmekaitse Inspeksioon võtavad vajadusel kasutusele abinõud süüdlaste karistamiseks ja andmete kaitse nõuete täiustamiseks.

12. peatükk

JUURDEPÄÄS RAHVASTIKUREGISTRI ANDMETELE JA ANDMETE KASUTAMINE

§ 65. Andmetele juurdepääsu õigus

Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsuõigus on käesolevas peatükis sätestatud korras:

- 1) täisealisel isikul tema ja tema alaealiste laste ning eestkostetavate kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetele;
- 2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning juriidilisel või füüsilisel isikul avaliku ülesande täitmiseks;
- 3) füüsilisel ja juriidilisel isikul õigustatud huvi korral;
- 4) välisriigi asutusel ja isikul, kui see õigus on sätestatud välislepinguga või tagatakse üksikjuhtudel vastutava töötaja korraldusel.

§ 66. Andmetele juurdepääsu tagamine

(1) Volitatud töötleja on kohustatud tagama juurdepääsu rahvastikuregistri kõigile andmetele ja lepinguline töötleja vaid andmetele, mille väljastamise õigus on talle antud andmete töötlemise lepinguga.

(2) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu tagamisel on volitatud töötleja ja lepinguline töötleja käesoleva seadusega ettenähtud korras kohustatud:

- 1) väljastama üksnes neid andmeid, mille saamise õigus taotlejal on;
- 2) teavitama andmesaajat väljastatavate andmete suhtes kehtivatest juurdepääsupiirangutest.

§ 67. Andmetele juurdepääsu viisid

(1) Rahvastikuregistri andmetele võimaldavad volitatud töötleja ja lepinguline töötleja juurdepääsu käesoleva seadusega ettenähtud korras:

- 1) siduspöördumise teel andmesidevõrgu kaudu;
- 2) andmete edastamisega andmesidevõrgu kaudu;
- 3) digitaalsel teabekandjal või väljatrükina andmesaajale isiklikult üleandmisega või edastamisega posti teel;
- 4) telefoni teel.

(2) Kui seadusega ei ole sätestatud teisiti, võimaldatakse vajalike tehniliste tingimuste olemasolu korral andmetele juurdepääs taotleja poolt soovitud viisil.

§ 68. Isiku õigus saada teavet ja tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmeid

(1) Täisealisel isikul on juurdepääsuõigus kõigi tema, tema alaealiste laste ja eestkostetavate kohta rahvastikuregistrisse kantud aktuaalsetele andmetele, samuti rahvastikuregistri arhiivi kantud andmetele ja andmete töötlemise andmetele, välja arvatud rahvastikuregistri tarkvarast tulenevatele andmetele ja andmete koodidele.

(2) Isiku taotlusel teavitab volitatud töötleja isikut:

- 1) tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetest või nende puudumisest;
- 2) tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete töötlemise eesmärgist ja õiguslikest alustest;
- 3) rahvastikuregistri andmete koosseisust, andmeandjatest ja rahvastikuregistri andmete alusdokumentidest;
- 4) rahvastikuregistri andmetele juurdepääsuõigust omavatest asutustest ja isikutest;
- 5) rahvastikuregistri andmete väljastamise korrast;
- 6) rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu piiramise korrast;
- 7) rahvastikuregistri andmete kasutamisevõimalustest;
- 8) rahvastikuregistri pidamise organisatsioonilisest struktuurist.

§ 69. Isikule tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetele juurdepääsu võimaldamise kord

(1) Volitatud töötleja või lepinguline töötleja tagab isikule juurdepääsu tema, tema alaealiste laste ja eestkostetavate kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetele isiklikult või andmesidevõrgu kaudu või posti või telefoni teel edastatud avalduse alusel. Andmetele juurdepääsu taotledes teatab isik, millisel viisil ja milliste rahvastikuregistrisse kantud andmetele ta juurdepääsu taotleb.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmetele on isikul üks kord kalendriaastas õigus tasuta juurde pääseda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmed väljastatakse isikule isiklikult isikut tõendava dokumendi esitamisel, kui:

- 1) isikuandmetele on kehtestatud juurdepääsupiirang;
- 2) tegemist ei ole käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–8 sätestatud andmete või elukoha aadressiandmetega;
- 3) isiku poolt andmesidevõrgu kaudu või posti või telefoni teel juurdepääsu taotlemisel rahvastikuregistrisse kantud andmetele tekib andmete väljastajal kahtlus isiku samasuses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmed väljastatakse isikule hiljemalt kolmandal tööpäeval avalduse saamisest arvates.

(5) Andmete väljastamisel taotlejale isiklikult teatab andmete väljastaja isikule hiljemalt kolmandal tööpäeval avalduse saamisest arvates, kus ja millal talle andmed väljastatakse.

§ 70. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääs avalike ülesannete täitmiseks

(1) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning juriidilisel ja füüsilisel isikul on õigus juurde pääseda rahvastikuregistri andmetele avalike ülesannete täitmiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmesaajatel on keelatud rahvastikuregistrist saadud andmeid väljastada kolmandatele isikutele, kui see ei ole ette nähtud seadusega.

(3) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsuks sõlmitakse käesoleva seaduse §-s 19 ettenähtud korras andmete töötlemise leping.

(4) Andmete töötlemise lepingu puudumisel otsustatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmesaaja juurdepääs rahvastikuregistri andmetele vastutava töötleja korraldusel igal üksikjuhul eraldi.

§ 71. Füüsilise ja juriidilise isiku juurdepääsuõigus rahvastikuregistri andmetele õigustatud huvi korral

(1) Füüsilisel ja juriidilisel isikul on õigustatud huvi korral õigus juurdepääsuks käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–8 ja 10–16 ning § 22 lõikes 2 sätestatud andmetele ja elukoha aadressiandmetele juhul, kui neile andmetele ei ole kehtestatud juurdepääsupiirang.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestamata juurdepääsupiiranguteta andmetele otsustab juurdepääsu võimaldamise vastutav töötleja igal üksikjuhul eraldi.

(3) Füüsiline ja juriidiline isik võivad taotleda ühes aastas kuni saja isiku kohta andmete väljastamist. Suurema hulga andmete väljastamine on lubatud põhjendatud taotlusel Andmekaitse Inspektsiooni loal.

(4) Füüsilisel ja juriidilisel isikul ei ole juurdepääsuõigust teiste isikute andmete töötlemise andmetele.

§ 72. Füüsilisele ja juriidilisele isikule õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu võimaldamise kord

(1) Juurdepääsu saamiseks esitab taotleja avalduse, milles märgib:

- 1) juriidilisest isikust taotleja puhul juriidilise isiku nime ja andmete saamiseks volitatud isiku ees- ja perekonnanime;
- 2) füüsilisest isikust taotleja puhul ees- ja perekonnanime ning isikukoodi;
- 3) andmete kasutamise põhjendatud eesmärgi ja viisi;
- 4) taotletavate andmete koosseisu ja hulga;
- 5) taotletava juurdepääsu viisi;
- 6) allkirja selle kohta, et saadud andmeid kasutatakse vaid taotletaval eesmärgil.

(2) Volitatud töötleja on kohustatud enne andmete väljastamist kontrollima taotleja isikut tõendavat dokumenti, juriidilise isiku puhul ka tema tegutsemise seaduslikkust (õiguslikku alust) ja andmete saamiseks volitatud isikule antud juriidilise isiku pädeva organi volitust.

(3) Volitatud töötleja keeldub andmete väljastamisest, kui ta leiab, et taotleja õigustatud huvi ei ole piisavalt põhjendatud või andmete väljastamisega võib tekitada kahju isiku huvile, kelle andmetele juurdepääsu taotletakse.

§ 73. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääs riskasutuse korras

(1) Riskasutuse korras on rahvastikuregistri andmetele juurdepääsuõigus:

- 1) andmekogude riiklikusse registrisse kantud andmekogu pidamiseks;
- 2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel, juriidilisel ja füüsilisel isikul avaliku ülesande täitmiseks.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud riskasutuse lubamise otsustab Andmekaitse Inspektsioon.

(3) Rahvastikuregistrisse kantud andmed on aluseks rahvastikuregistriga riskasutuses olevates andmekogudes töödeldavatele rahvastikuregistri andmekoosseisu kuuluvatele andmetele.

(4) Rahvastikuregistrit riskasutuse korras kasutavate andmesaajatega sõlmitakse käesoleva seaduse §-s 19 sätestatud korras andmete töötlemise leping.

§ 74. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääs avalikuks kasutamiseks

(1) Rahvastikuregistri andmete avalik kasutamine käesoleva seaduse mõistes on nende avalikustamine trükiväljaandes, elektroonilises meedias või avaliku andmesidevõrgu kaudu.

(2) Avalikuks kasutamiseks võib rahvastikuregistri objekti andmeid väljastada üksnes tema enda nõusolekul või riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele või juriidilisele või füüsilisele isikule avaliku ülesande täitmiseks.

§ 75. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääs teaduslikul või statistilisel eesmärgil

(1) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääs teaduslikul või statistilisel eesmärgil on lubatud:

- 1) andmesaajale avaliku ülesande täitmiseks või
- 2) Andmekaitse Inspeksiooni loal.

(2) Andmetele peab andmesaaja andma kuju, mis ei võimalda üheselt tuvastada rahvastikuregistri objektiks olevat isikut. Kasutamise eesmärgi saavutamise järgselt tuleb rahvastikuregistri objekti ühest tuvastamist võimaldavad andmed arhiveerida või hävitada.

§ 76. Juurdepääs elukoha aadressiandmetele

(1) Rahvastikuregistri objekti elukoha aadressiandmetele on juurdepääs lubatud:

- 1) avalike ülesannete täitmiseks;
- 2) muul juhul, kui elukoha aadressiandmetele ei ole kehtestatud juurdepääsupiirangut.

(2) Elukoha aadressiandmeid väljastatakse:

- 1) etteantud tunnuste alusel koostatud valimisse kantud isikute elukoha aadresside nimekirjana muid rahvastikuregistrisse kantud andmeid väljastamata;
- 2) isiku aadressiandmetena, kelle kohta taotleja on esitanud tema üheselt määratlemiseks piisavalt andmeid, sealhulgas käesoleva seaduse § 21 punktides 1–3 sätestatud andmed.

(3) Füüsilise või juriidilise isiku poolt käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud andmetele juurdepääsu taotlemisel, kui juurdepääsu ei taotleta avaliku ülesande täitmiseks, rakendatakse käesoleva seaduse §-des 71 ja 72 sätestatud tingimusi. Kui isiku aadressiandmeid väljastatakse taotlejale telefoni teel, ei rakendata § 71 lõikes 3 sätestatud piirangut, samuti ei ole sel juhul nõutav taotleja poolt avalduse esitamine kirjalikult ning isikut tõendava dokumendi esitamine.

§ 77. Juurdepääsupiirangud rahvastikuregistri aktuaalsetele andmetele

(1) Isikul on õigus kehtestada oma isikuandmetele ja nendega seotud andmetele juurdepääsupiirang, esitades volitatud töötlejale otse või lepingulise töötleja kaudu kirjaliku avalduse. Avalduses märgib isik, mis tähtjaks ja mis eesmärgil andmete kasutamiseks ta juurdepääsu piirab.

(2) Pädev uurimist teostav organ võib kehtestada rahvastikuregistrisse kantud isikuandmetele ja isikule väljaantud dokumentide andmetele juurdepääsupiirangu kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamiseks kuni kolmeks kuuks. Seda tähtaega võib pikendada üks kord kolme kuu võrra.

(3) Andmeid, millele isik või pädev uurimist teostav organ on kehtestanud juurdepääsupiirangu, on õigus väljastada vaid avalike ülesannete täitmiseks.

(4) Volitatud töötleja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhtudel sulgema rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu ja teavitama juurdepääsupiirangust andmesaajaid, kellele pärast piirangu kehtestamist rahvastikuregistri andmeid väljastatakse või kelle peetava andmekoguga on rahvastikuregister ristikasutuses.

§ 78. Juurdepääsupiirangud ebaõigetele või mittetäielikele andmetele

(1) Volitatud töötleja on kohustatud sulgema juurdepääsu käesoleva seaduse § 54 lõikes 3 sätestatud juhtudel mittetäielikele või ebaõigetele rahvastikuregistri objekti andmetele või andmetele, mille suhtes on tekkinud kahtlus, et nad ei ole õiged (edaspidi *kaheldavad andmed*).

(2) Rahvastikuregistri objekti andmed loetakse mittetäielikeks, kui nende kohta on rahvastikuregistrisse kandmata osa käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–8 sätestatud andmetest ja elukoha aadressiandmed.

(3) Kui rahvastikuregistri objekti andmed on mittetäielikud või käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–8 sätestatud andmed on ebaõiged või kaheldavad, suleb volitatud töötleja juurdepääsu kõigile antud objekti andmetele kuni õigete andmete kandmiseni rahvastikuregistrisse või kaheldavate andmete õigsuse tuvastamiseni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 3 kohaselt suletud andmetele on juurdepääsuõigus:

- 1) volitatud töötlejal ja andmeandjal enda poolt üleantud andmete kontrollimise, parandamise või täiendamise eesmärgil;
- 2) andmesaajal avaliku ülesande täitmiseks, kusjuures andmete väljastamisel on volitatud töötleja kohustatud andmesaajat informeerima andmete mittetäielikkusest, ebaõigsusest või kaheldavusest.

§ 79. Juurdepääs rahvastikuregistri pidamist abistavatele, rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavatele ja rahvastikuregistri arhiivis säilitatavatele andmetele

Juurdepääs rahvastikuregistri pidamist abistavatele andmetele, rahvastikuregistri objekti staatust ettevalmistavatele andmetele ja rahvastikuregistri arhiivis säilitatavatele andmetele on:

- 1) isikul enda, oma alaealiste laste ja eestkostetavate kohta käivate andmete osas;

- 2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel või juriidilisel või füüsilisel isikul, kui andmed on vajalikud avalike ülesannete täitmiseks;
- 3) andmeandjatel enda poolt esitatud andmetele nende õigsuse kontrollimiseks.

§ 80. Andmesaaja õigused ja kohustused

(1) Mittetäielike, ebaõigete või kaheldavate andmete saamise korral rahvastikuregistrist on andmesaajal õigus saada volitatud töötlejalt teavet andmete kontrollimise tulemuste või andmete parandamise kohta. Andmesaaja taotlusel edastab volitatud töötleja teabe andmesaajale viie tööpäeva jooksul, arvates andmesaaja poolt volitatud töötlejale mittetäielikest, ebaõigetest või kaheldavatest andmetest teatamisest.

(2) Andmesaaja, kes kasutab andmeid andmekogude riiklikusse registrisse kantud andmekogu pidamiseks või muu avaliku ülesande täitmiseks, on kohustatud volitatud töötlejale viivitamata teatama avastatud ebaõigetest, kaheldavatest või mittetäielikest andmetest.

(3) Andmesaaja on kohustatud andmeid kasutama üksnes taotletaval eesmärgil ning järgima käesoleva seaduse ja isikuandmete kaitse seadusega sätestatud ja talle andmete üleandmisel kehtestatud andmete kasutamise piirangutest tulenevaid tingimusi, samuti tagama, et andmed ei satuks töötlemise õigust mitteomavate isikute kätte.

§ 81. Rahvastikuregistrist väljastatud andmete riskasutus

Rahvastikuregistrist väljastatud andmete riskasutus teistest andmekogudest saadud või andmesaaja enda poolt kogutud andmetega on lubatud ainult seaduses või seaduse alusel antud õigusaktis sätestatud juhtudel Andmekaitse Inspektsiooni loal.

13. peatükk

JÄRELEVALVE RAHVASTIKUREGISTRI PIDAMISE ÜLE

§ 82. Järelevalve teostajad rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise üle

Järelevalvet teostavad:

- 1) Andmekaitse Inspektsiooni selleks volitatud ametnik käesoleva seaduse, andmekogude seaduse, isikuandmete kaitse seaduse järgimise üle;
- 2) vastutava töötleja selleks volitatud ametnik käesoleva seaduse, rahvastikuregistri pidamise korra või lepingu ja andmete töötlemise lepingu ning vastutava töötleja korralduste täitmise üle.

§ 83. Järelevalve teostaja õigused

Järelevalvet teostaval ametnikul on õigus:

- 1) juurde pääseda rahvastikuregistri andmete alusdokumentidele, rahvastikuregistrisse kantud andmetele ning rahvastikuregistri pidamise vahenditele ja dokumentidele;
- 2) juurde pääseda andmete kaitse nõudeid sisaldavatele dokumentidele, välja arvatud siduspöördumise õigust andvatele koodidele ja salasõnadele;
- 3) pääseda ruumidesse, kus andmeid töödeldakse või kus paiknevad töötlemiseks kasutatavad seadmed;
- 4) saada teavet andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks üleandmise, kandmise, rahvastikuregistrist väljastamise ja kasutamise kohta.

§ 84. Andmekaitse Inspektsiooni poolt teostatav järelevalve

(1) Andmekaitse Inspektsioon teostab järelevalvet isikuandmete kaitse seaduse ning andmekogude seaduse kohaselt volitatud töötleja poolt rahvastikuregistri pidamise ning lepingulise töötleja poolt rahvastikuregistri andmete töötlemise üle.

(2) Kui ilmneb, et rahvastikuregistri andmete töötlemine, säilitamine või kaitsmine ei toimu seaduse või teiste õigusaktide kohaselt või pole täidetud muid andmete kaitse nõuetega ettenähtud kohustusi, teeb Andmekaitse Inspektsioon rahvastikuregistri volitatud või lepingulisele töötlejale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse puuduste kõrvaldamiseks, määrates selleks tähtaja.

(3) Kui puudused pole ettekirjutuses määratud tähtajaks kõrvaldatud, koostab järelevalve teostaja käesoleva seaduse §-s 86 sätestatud järelevalve teostamise akti. Kui puudused pole järelevalve aktis määratud tähtajaks kõrvaldatud, on järelevalve teostaja kohustatud esitama pädevale asutusele taotluse süüdlaste vastu distsiplinaar-, kriminaal-, või haldusõigusrikkumise menetluse algatamiseks.

(4) Andmekaitse Inspektsioon teavitab igast tema poolt avastatud rahvastikuregistri andmete töötlemise ja andmete kaitse nõuete rikkumisest vastutavat ja volitatud töötlejat.

(5) Andmekaitse Inspeksioon võib järelevalve tulemusena nõuda vastutavalt töötlejalt rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamist ja volitatud töötlejalt andmete töötlemise lepingu või siduspöördumise õiguse lõpetamist.

(6) Andmekaitse Inspeksioon kontrollib andmekogude seaduse ja isikuandmete kaitse seaduse järgimist rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel, koostab vastava aruande ning esitab selle vastutavale ja volitatud töötlejale.

§ 85. Vastutava töötleja poolne järelevalve

(1) Vastutava töötleja volitatud ametnik kontrollib rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel volitatud töötleja ja andmeandjate ning saajate poolt seadustest ja rahvastikuregistri pidamise korrast või lepingust ning andmete töötlemise lepingutest ning vastutava töötleja juhustest ja korraldustest, samuti vastutava töötleja kinnitatud rahvastikuregistri pidamise eelarvest kinnipidamist.

(2) Järelevalve teostamisel vastutav töötleja:

- 1) teeb ettekirjutusi volitatud töötlejale ning andmeandjatele ja andmesaajatele nende rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel teostatavate toimingute kooskõlla viimiseks seaduste ning lepingutega;
- 2) peatab volitatud töötleja või andmeandjate ja andmesaajate käesoleva seadusega või lepingutega vastavuses mitteolevad aktid või toimingud;
- 3) võib nõuda volitatud töötlejalt andmete töötlemise lepingute või siduspöördumise õiguse lõpetamist;
- 4) võib algatada järelevalve teostamisel ilmnunud rikkumiste tõttu käesoleva seaduse § 16 lõigetes 1 ja 3 ettenähtud alustel rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamist;
- 5) teeb ettepanekuid pädevale asutusele või ametiisikule avastatud rikkumistes süüdi olevate isikute väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks.

(3) Vastutav töötleja on kohustatud lahendama järelevalve korras kaebusi rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise ning kasutamise kohta. Järelevalve tulemustest teatatakse kaebuse esitajale ühe kuu jooksul kaebuse saamisest.

§ 86. Järelevalve teostamise akt

(1) Järelevalve läbiviimisel koostatakse järelevalve akt (edaspidi *akt*).

(2) Akti märgitakse:

- 1) akti koostamise aeg ja koht;
- 2) järelevalvet teostanud asutuse nimi ja volitatud ametniku ametinimetus, ees- ja perekonnanimi;
- 3) akti koostamise juures viibinud volitatud töötleja töötaja või töötajate ametinimetus, ees- ja perekonnanimi;
- 4) rahvastikuregistri pidamisel, andmete töötlemisel ja andmete kaitsmisel esinevate puuduste või rikkumiste kirjeldus;
- 5) järelevalvealuse asutuse või isiku vastutava ametiisiku selgitused puuduste või rikkumiste kohta;
- 6) järelevalve teostaja ettekirjutus või ettepanekud pädevale asutusele või töötlejale.

(3) Aktile kirjutavad alla järelevalve teostamiseks volitatud ametnik ja järelevalve juures viibinud järelevalvealuse asutuse või isiku vastutav töötaja või töötajad.

(4) Akt koostatakse kolmes eksemplaris, millest üks jääb asutusele või isikule, kelle üle järelevalvet teostati, teine vastutavale töötlejale ja kolmas Andmekaitse Inspeksioonile. Kui järelevalvet teostati andmeandja või andmesaaja üle, edastab vastutav töötleja akti koopia volitatud töötlejale kolme tööpäeva jooksul.

§ 87. Järelevalve tulemuste arvestamisest teatamine

(1) Aktis märgitud puuduste ja rikkumiste kõrvaldamistest või järelevalve tulemusel tehtud ettekirjutuste täitmisest teavitab järelevalvealune asutus või isik vastutavat töötlejat ja Andmekaitse Inspeksiooni aktis ettenähtud tähtaja jooksul või, kui sellist tähtaega ei määratud, ühe kuu jooksul akti koostamisest.

(2) Kui järelevalvet teostati andmeandja või andmesaaja üle, teavitatakse järelevalve tulemustega arvestamisest ka volitatud töötlejat.

14. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI PIDAMISE FINANTSEERIMINE

§ 88. Rahvastikuregistri finantseerimise allikad

Rahvastikuregistri pidamist finantseeritakse riigieelarvest Siseministeeriumi eelarves eraldi ettenähtud vahenditest ja rahvastikuregistri volitatud töötleja poolt käesolevas seaduses rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu teenuste osutamise eest saadud tuludest.

§ 89. Andmeandjate ja andmesaajate kulude katmine

(1) Andmeandja poolt rahvastikuregistrisse andmete andmisel tehtud kulutused kaetakse riigieelarvest andmeandjale selle ülesande täitmiseks eraldatud vahenditest, välja arvatud juhul, kui nende kulutuste katmine

nähakse andmete töötlemise lepinguga ette Siseministeeriumile rahvastikuregistri pidamiseks ettenähtud vahenditest.

(2) Riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuse rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu kulud, mis ei ole seotud andmete andmisega rahvastikuregistrisse, kaetakse vastavalt riigiasutuse või kohaliku omavalitsusüksuse eelarvetest selleks ettenähtud vahenditest.

§ 90. Volitatud töötleva poolt osutatavate teenuste eest tasumine

(1) Kui juurdepääs rahvastikuregistrile ei ole seotud andmete andmisega rahvastikuregistrisse, tasuvad andmesaajad volitatud töötlevale neile volitatud töötleva poolt andmete väljastamisega seotud kulud vastutava töötleva poolt kinnitatud hindade alusel.

(2) Avalike ülesannete täitmiseks vajalike andmete väljastamisel tasutakse volitatud töötleva kulud andmesaaja poolt vastutava töötleva poolt kinnitatud kulunormide alusel.

§ 91. Rahvastikuregistri pidamise eelarve kinnitamine

Volitatud töötleva rahvastikuregistri pidamise tulude ja kulude eelarve kinnitab ja eelarve täitmist kontrollib siseminister.

§ 92. Eelarve täitmise aruanne

Volitatud töötleva esitab vastutavale töötlevale rahvastikuregistri eelarve täitmise aruande vähemalt üks kord aastas, kui vastutava töötleva sõlmitud rahvastikuregistri pidamise lepingus ei ole ette nähtud sagedamat aruandlust.

15. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

1. jagu Rahvastikuregistri moodustamine ja kasutuselevõtmine

§ 93. Rahvastikuregistri moodustamine

(1) Rahvastikuregister moodustatakse seni peetavate rahvastiku arvestuse andmebaasi, Eesti hääleõiguslike kodanike riikliku registrisse ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riikliku registrisse kantud andmete alusel käesolevas seaduses ettenähtud korras.

(2) Rahvastikuregistri moodustamisel kantakse rahvastiku arvestuse andmebaasist, Eesti hääleõiguslike kodanike riiklikust registrist ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riiklikust registrist andmed üle rahvastikuregistri arhiivi.

(3) Rahvastikuregistri arhiivist kantakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulka nende isikute andmed, kelle kohta on olemas vähemalt järgmised andmed:

- 1) perekonnanimi või perekonnanimed;
- 2) eesnimi või eesnimed;
- 3) sünniaeg;
- 4) sünnikoht;
- 5) sugu;
- 6) isikukood;
- 7) elukoha aadress vähemalt kohaliku omavalitsusüksuse täpsusega;
- 8) Eesti kodakondsusesse kuulumine või kehtiva elamisloa omamine.

§ 94. Rahvastikuregistri aktuaalsete andmete täiendamine rahvastikuregistri moodustamisel

(1) Kui isikute kohta puuduvad osaliselt käesoleva seaduse § 93 lõikes 3 sätestatud andmed, esitab volitatud töötleva puuduvate andmete väljaselgitamiseks vähemalt üheksa kuud enne rahvastikuregistri kasutuselevõtmist järelepärimise vastavatele andmeandjatele.

(2) Andmeandjad on kohustatud selgitama välja ja esitama õiged andmed koos käesoleva seaduse § 26 lõikes 1 sätestatud rahvastikuregistri andmete alusdokumendi andmetega kolme kuu jooksul järelepärimise saamisest käesolevas seaduses andmete üleandmiseks sätestatud korras. Kui andmeandjal ei ole mõne isiku kohta andmeid, siis teatab ta andmete puudumisest.

(3) Isikul on õigus kontrollida rahvastikuregistrisse kantavate andmete olemasolu rahvastikuregistris ja esitada puuduvad andmed ning nõuda nende andmete rahvastikuregistrisse kandmist. Volitatud töötleva esitab saadud andmed vastavale andmeandjale kontrollimiseks ja kannab andmed andmeandja poolt esitatud kujul

rahvastikuregistrisse või teatab isikule andmete rahvastikuregistrisse kandmata jätmise põhjustest ühe kuu jooksul isikult avalduse saamisest.

§ 95. Rahvastiku arvestuse andmebaasi, Eesti hääleõiguslike kodanike riikliku registri ning Eesti hääleõiguslike välismaalaste riikliku registri pidamine ja selle lõpetamine

- (1) Rahvastikuregistri moodustamisel peetakse samaaegselt rahvastiku arvestuse andmebaasi, Eesti hääleõiguslike kodanike riikliku registrit ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riikliku registrit.
- (2) Rahvastikuregistri kasutuselevõtmisest alates lõpetab Vabariigi Valitsus rahvastiku arvestuse andmebaasi, Eesti hääleõiguslike kodanike riikliku registri ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riikliku registri pidamise.
- (3) Käesoleva seaduse §-de 40–48 jõustumisel kohaldatakse kuni rahvastikuregistri kasutuselevõtmiseni rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetena rahvastiku arvestuse andmebaasi vastavaid andmeid.

§ 96. Rahvastikuregistri kasutuselevõtmise aeg

Rahvastikuregister võetakse kasutusele 2002. aasta 1. jaanuaril.

§ 97. Rahvastikuregistri moodustamise ja kasutuselevõtmise korraldamine

- (1) Rahvastikuregistri moodustamiseks ja kasutuselevõtmiseks korraldab vastutav töötleja:
 - 1) rahvastikuregistri eelarve koostamise;
 - 2) rahvastikuregistri pidamist tagavate õigusaktide eelnõude, dokumentide vormide ja tehniliste juhendite väljatöötamise;
 - 3) andmeandjate ja andmesaajate vajaliku väljaõppe;
 - 4) rahvastikuregistri tarkvara väljatöötamise.
- (2) Vastutav töötleja esitab hiljemalt 2000. aasta 1. oktoobril Vabariigi Valitsusele ettepaneku volitatud töötleja määramiseks.

§ 98. Rahvastikuregistri tarkvara väljatöötamine

- (1) Rahvastikuregistri tarkvara väljatöötamisel ja kasutusele võtmisel kinnitab vastutav töötleja rahvastikuregistri andmete töötlemise tehnoloogilise ülesehituse, rahvastikuregistri algoritmi, tarkvara kirjelduse ja tarkvara nime ning annab loa rahvastikuregistri moodustamisel tarkvara kasutusele võtmiseks.
- (2) Rahvastikuregistri tarkvara väljatöötamisel tuleb tagada rahvastikuregistri ja rahvastiku arvestuse andmebaasi tarkvara ühilduvus. Volitatud töötleja täiendab rahvastiku arvestuse andmebaasi tarkvara ulatuses, mis võimaldab eristada rahvastikuregistrisse kantud andmeid rahvastiku arvestuse andmebaasi kantud andmetest.
- (3) Rahvastikuregistri tarkvara täiendamise vajaduse korral teeb seda vastutava töötleja korraldusel volitatud töötleja. Tarkvara täiendamisel lisatakse tarkvara nimele versiooni number ja kasutusele võtmise kuupäev.

2. jagu Seaduste muutmise

§ 99. Perekonnaseaduse muutmise

Perekonnaseaduses (RT I 1994, 75, 1326; 1996, 40, 773; 49, 953; 1997, 28, 422; 35, 538) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 109 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Välisriigi pädeva asutuse koostatud dokument on perekonnaseisuakti kande aluseks, kui see on koostatud kooskõlas välisriigi seadusega ja seda tunnustatakse välislepingu alusel või kui see on Välisministeeriumis või Eesti välisesinduses legaliseeritud.»;

2) paragrahvi 109 lõikest 2 jäetakse välja sõnad «, samuti andmeid isiku kodakondsusest ja isikukoodi kohta»;

3) paragrahvi 109 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «notarile» sõnadega «, rahvastikuregistri volitatud töötlejale»;

4) paragrahvi 109 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Perekonnaseisuakti koostamisel kontrollib perekonnaseisuasutuse ametnik esitatud dokumentide andmete vastavust rahvastikuregistrisse kantud andmetele. Rahvastikuregistri volitatud töötlejale antakse üle perekonnaseisuakti ärakiri või andmed perekonnaseisuaktilt ja perekonnaseisuakti muutmise otsus või akt või andmed sellelt.»;

5) paragrahvi 110 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Perekonnaseisuakti võib muuta ja parandada käesolevas seaduses sätestatud juhtudel kohtu või perekonnaseisuasutuse otsuse alusel, millega parandatakse või muudetakse perekonnaseisuakti kannet.»

§ 100. Isikuandmete kaitse seaduse muutmise

Isikuandmete kaitse seaduses (RT I 1996, 48, 944; 1998, 59, 941; 111, 1833) tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 9¹ järgmises sõnastuses:

«9¹. Isikukoodi töötlemise lubatavus

Isikukoodi töötlemine on lubatud ilma isiku nõusolekuta, kui töötlemise eesmärk on:

1) seaduse või välislepinguga ettenähtud kohustuse täitmine;
2) avalikku huvi silmas pidava ülesande täitmine, mis on seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga pandud vastutavale töötlejale või kolmandale isikule, kellele andmed üle antakse.»;

2) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Käesolevas paragrahvis sätestatud vastutava töötleja kohustused laienevad ka isikuandmeid sisaldavat andmekogu pidavale volitatud töötlejale.»;

3) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Käesolevas paragrahvis sätestatud vastutava töötleja kohustused laienevad ka isikuandmeid sisaldavat andmekogu pidavale volitatud töötlejale.»

§ 101. Andmekogude seaduse muutmise

Andmekogude seaduses (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 22 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «riigieelarvest» järgmise tekstiga:

«ja andmekogude pidamisel osutatavate teenuste eest võetavate tasude arvel, kui tasuliste teenuste osutamine on sätestatud seadusega.»;

2) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

« (3¹) Kui andmekogu pidamisel on seadusega sätestatud tasuliste teenuste osutamine, esitatakse andmekogu pidamise eelarve koostamisel andmed vastavate tasude suuruse ja laekumise kohta eelmisel eelarveaastal.»;

3) paragrahvi 26 lõike 2 punktide 3, 4, 6, 10 ja 11 tekstid muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 3) registri vastutav töötleja – ministeerium (minister);
4) registri volitatud töötlejate määramise kord;»;

« 6) registri objekt, registriandmete koosseis, registri objekti kohta registrisse kantavad andmed, registrisse kantud andmete õiguslik tähendus, andmete registris säilitamise tähtaeg ja juhud, mil on lubatud registrisse kantud andmete ristskasutus;»;

« 10) registriandmetele juurdepääsu õigus ja kord;
11) andmete, millele on tulenevalt isikuandmete kaitse seadusest, riigisaladuse seadusest ja muudest seadustest kehtestatud juurdepääsupiirangud, loetelu ning vastavate juurdepääsupiirangute kehtestamise ja juurdepääsupiirangutega andmetele juurdepääsu võimaldamise kord;»;

4) paragrahv 28 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 28. Riigi põhiregistri volitatud töötleja

(1) Riigi põhiregistri volitatud töötlejaks võib olla:

1) riigiasutus;
2) äriühing, mille kõik aktsiad või osad kuuluvad riigile.

(2) Riigi põhiregistri volitatud töötleja määrab vastutava töötleja ettepanekul oma korraldusega Vabariigi Valitsus, kui seadusega pole sätestatud teisiti.»

16. peatükk
LÕPPSÄTTED

§ 102. Rahvastikuregistri andmekoosseisu muutmine ja pidamise ümberkorraldamine

Rahvastikuregistri andmekoosseisu muutmine või pidamise ümberkorraldamine otsustatakse seadusega.

§ 103. Rahvastikuregistri kasutamise peatamine

(1) Kui on oht, et rahvastikuregister muutub sõjaseisukorras või erakorralises seisukorras ohuks isikute või riigi julgeolekule, peatatakse Vabariigi Valitsuse korraldusega või vastutava töötaja poolt rahvastikuregistri kasutamine.

(2) Vastutav töötaja on kohustatud sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra ajal kasutusele võtma abinõud rahvastikuregistri andmete säilitamiseks ja kaitsmiseks või hävitamiseks.

§ 104. Käesoleva seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. augustil.

(2) Paragrahvid 40–48 jõustuvad 2001. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Toomas SAVI